

Αναπτυξιακή Καβάλας Α.Ε. <skokkinou@ankavala.gr>

FW: ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΚΡΙΤ. ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΕΠΙ ΤΗΣ ΙΔ. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (ΑΡΘΡΟ 14 ΚΑΝ. 651/2014)

Αναπτυξιακή Καβάλας <anka@ankavala.gr>

29 Μαΐου 2019 - 1:25 μ.μ.

Προς: mskordas@ankavala.gr, axatziliadou@ankavala.gr, dnikiforidis@ankavala.gr, pgeorgopoulos@ankavala.gr, spapoutsis@ankavala.gr, n.thomaidis@ankavala.gr, "Αθηνά Ιωαννίδου - Αναπτυξιακή Καβάλας Α.Ε." <αιοannidou@ankavala.gr>, chatzoudipanagiota@gmail.com, sotiriaanastasiou@yahoo.com, skokkinou@ankavala.gr

From: ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ [mailto:gpapageorgiou@mou.gr]

Sent: Wednesday, May 29, 2019 12:26 PM

To: ΑΚΟΜΜ; ΑΝΕΤΧΑ; ΟΑΚ (leader@oakae.gr); Α.Ε.ΝΟ.Λ. ΛΑΡΙΣΑ; ΑΙΤΩΛΙΚΗ; ΑΝΒΟΠΕ; ΑΝΚΟ; ΑΝΜΕΣΣ; ΜΠΟΥΤΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ; ΠΕΤΡΕΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ; ΔΡΑΜΑ; ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ; ΖΑΠΑΡΤΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ; ΚΑΡΒΟΥΝΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ; ΕΤΑΛ; ΕΤΑΝΑΜ; ΜΙΤΣΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ; ΕΥΒΟΙΑ; ΖΑΚΥΝΘΟΣ; ΗΜΑΘΙΑ; ΗΠΕΙΡΟΣ; ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΑΑΕ ΟΤΑ; ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε.; Κ.Α.Ε.Κ. ΣΑΜΟΥ; ΧΟΥΧΟΥΜΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ; ΚΑΒΑΛΑ; ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ; ΚΑΣΤΟΡΙΑ; ΚΕΝΑΚΑΠ; ΚΕΡΚΥΡΑ; ΚΟΨΑΧΕΙΛΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ; ΚΙΛΚΙΣ; ΚΥΚΛΑΔΕΣ; ΛΑΣΙΘΙ; ΛΗΜΝΟΣ; ΝΗΣΟΙ ΑΤΤΙΚΗΣ; ΣΙΑΚΑΒΕΛΛΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ; ΟΛΥΜΠΙΑ; ΠΑΡΝΩΝΑΣ; ΠΕΛΛΑ; ΠΗΛΙΟ; ΚΟΛΟΚΑΤΣΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ; ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΡΟΔΟΠΗΣ; ΣΕΡΡΕΣ; ΤΡΙΧΩΝΙΔΑ; ΦΘΙΩΤΙΚΗ; ΦΘΙΩΤΙΚΗ; ΦΛΩΡΙΝΑ; ΦΩΚΙΚΗ; ΠΙΤΣΙΝΙΓΚΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ; ΔΡΟΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ - ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΕΥΔΕΠ; ΠΛΑΚΩΤΑΡΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ; ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ ΑΛΚΗΣΤΙΣ; ΚΑΡΑΝΤΙΝΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ; ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ; ΜΠΑΛΤΟΓΙΑΝΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ; ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ Π. ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ; ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΠΕΤΡΟΣ; ΠΕΠ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (INFO); ΚΑΣΣΩΤΑΚΗ ΜΑΡΙΑ; ΒΟΥΤΣΙΝΟΣ ΑΝΤΩΝΗΣ; ΨΑΡΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ; ΠΕΠ ΣΤΕΡΕΑΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ; ΔΑΒΙΛΛΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ; ΖΗΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΤΩΝΗΣ; ΘΩΜΑΪΔΟΥ ΑΝΤΩΝΙΑ; ΚΑΤΣΟΥΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ; ΚΟΥΤΡΕΤΣΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ; ΚΩΤΣΗΡΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ; ΜΙΧΑΛΑΚΗ ΜΑΡΙΑ; ΡΑΚΙΤΖΗ ΔΕΣΠΟΙΝΑ; ΣΤΑΘΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ; ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΟΥ ΙΩΑΝΝΑ; ΤΣΑΡΑ ΜΑΡΙΑ; ΤΣΙΡΙΓΩΤΗ ΦΩΤΕΙΝΗ; ΧΑΤΖΗΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΑΡΤΕΜΙΟΣ; ΧΑΧΑΡΙΔΑΚΗ ΜΑΡΙΑ

Cc: ΠΥΡΙΟΒΟΛΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ; ΜΑΝΕΤΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ; ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ ΖΩΗ; ΣΤΟΥΡΑΪΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ; ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ; ΚΟΒΑΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ; ΤΖΟΥΜΑΚΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

Subject: ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΚΡΙΤ. ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΕΠΙ ΤΗΣ ΙΔ. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (ΑΡΘΡΟ 14 ΚΑΝ. 651/2014)

Αναφορικά με το παραπάνω θέμα για τις δράσεις οι οποίες χορηγούνται με το Άρθρο 14 του Καν. Ε.Ε. 651/2014 και έχοντας υπόψη :

1. Την ΥΑ 355/17-1-19 Άρθρο 4 παρ. 5 και 7 περί «ιδιωτικής συμμετοχής».
2. Το αριθ. 45329/23-4-19 Έγγραφο της ΕΥΚΕ παρ. 2 (συνημμένο)
3. Τις διευκρινίσεις της ΕΥΚΕ σχετικά με τα δάνεια αναφορικά με το αριθ. 45329/23-4-19 έγγραφό της που σας απεστάλησαν με το από 29/5/19 ηλ. μήνυμα της Υπηρεσίας μας

Σας πληροφορούμε για τα ακόλουθα :

Σύμφωνα με την ΥΑ 355/17-1-19 Άρθρο 4 παρ. 5 : «Ειδικά για τις πράξεις που ενισχύονται μέσω του άρθρου 14 του Καν. (ΕΕ) 651/2014 της Επιτροπής η ιδιωτική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης πρέπει να ανέρχεται σε τουλάχιστον 25% των επιλέξιμων δαπανών, είτε μέσω ιδίων πόρων είτε μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης και ειδικότερα μέσω εγκεκριμένου τραπεζικού δανεισμού (η έγκριση του δανείου προαπαιτείται της έκδοσης της απόφασης ένταξης της πράξης)

και με μορφή που δεν ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης».....

Κατόπιν των παραπάνω το αναγραφόμενο ποσό της προέγκρισης ή πρόθεσης χορήγησης δανείου (εξωτ. χρηματοδότηση – εγκεκριμένος τραπεζικός δανεισμός, σύμφωνα με την Υ.Α. 355/17-1-19 Άρθρο 4 παρ. 5) ή ακόμη και η έγκριση δανείου με την αίρεση ότι θα χορηγηθεί μόνο εάν η επενδυτική πρόταση ενταχθεί στην δράση , λογίζονται εν προκειμένω ως ίδια κεφάλαια στα πλαίσια της διασφάλισης της ιδιωτικής συμμετοχής και συνεπώς προσμετρούνται στη κάλυψη του ως άνω 25% καθ όμοιο τρόπο με τους ιδίους πόρους (τραπεζικές καταθέσεις).

Με το δεδομένο ότι η κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής με Υπεύθυνη Δήλωση είναι μεν αποδεκτή σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα της παρ. 5 , αλλά δεν βαθμολογείται (ΥΑ 355/17-1-19 Άρθρο 4 παρ. 7) , οδηγούμαστε στο συμπέρασμα ότι η προέγκριση ή πρόθεση χορήγησης δανείου ή και η έγκριση δανείου με την παραπάνω αίρεση πρέπει να συνυπολογίζονται στο βαθμολογούμενο κριτήριο του ποσοστού ιδίων κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής στα πλαίσια της πρόσκλησης κάθε Ο.Τ.Δ. σε συμφωνία με την παραπάνω Υ.Α. , το σχετικό έγγραφο της ΕΥΚΕ και τις σχετικές της διευκρινήσεις.

Γιώργος Παπαγεωργίου

Γεωπόνος MSc

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Π.Α.Α. 2014-2020

ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Ταχ. Δ/ση: [Λεωφόρος Αθηνών 56](#)

Ταχ. Κωδ. : 10441 ΑΘΗΝΑ

 :210-5275104

 : 210-5275268

@ : gpageorgiou@mou.gr

—

EΥΚΕ- ΧΑΡΑΚΤΙΡΑΣ ΚΙΝΗΤΡΟΥ.PDF

173K [Προβολή ως HTML](#) [Λήψη](#)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ,
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΕΣΠΑ

Αθήνα 23 -04-2019

Αρ. Πρωτ. 45329 /826

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Νίκης 10

Ταχ. Κώδικας: 105 63 Αθήνα

Πληροφορίες: Α.Βοζίκης

Τηλ.: 210 - 3742008

Fax: 210 - 3742057

E-mail: stateaid_unit@mnc.gr

Προς:

ΠΙΝΑΚΑ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

Κοιν.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

Θέμα: Διευκρινίσεις σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του άρθρου 6 «χαρακτήρας κινήτρου», του Καν. Ε.Ε. 651/2014, σε δράσης ενίσχυσης ΜΜΕ οι οποίες χορηγούνται με το αρ. 14 του Καν. Ε.Ε. 651/2014

Σε συνέχεια ερωτημάτων που έχουν τεθεί στην υπηρεσία μας σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής των απαιτούμενων του άρθρου 6 του Καν. Ε.Ε. 651/2014 σχετικά με την τήρηση της προϋπόθεσης για τον «χαρακτήρα κινήτρου» και το θέμα που έχει προκύψει κυρίως σε σχέση με τους χρόνους κατάρτισης ι) μισθωτηρίων συμβολαίων και ιι) συμβάσεων δανείων για την κάλυψη της ίδια συμμετοχής από τον τελικό δικαιούχο διευκρινίζονται τα εξής:

Σύμφωνα με την παρ. 2 του εν λόγω άρθρου, όσον αφορά τις ΜΜΕ: «*Θεωρείται ότι οι ενισχύσεις έχουν χαρακτήρα κινήτρου, εάν ο δικαιούχος έχει υποβάλει γραπτή αίτηση ενίσχυσης στο οικείο κράτος μέλος πριν από την έναρξη των εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα. Η αίτηση για τη χορήγηση ενίσχυσης περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:*

α) την ονομασία και το μέγεθος της επιχείρησης·

β) περιγραφή του έργου, συμπεριλαμβανομένων των ημερομηνιών έναρξης και λήξης·

γ) τον τόπο εκτέλεσης του έργου·

δ) κατάλογο των δαπανών του έργου·

ε) είδος ενίσχυσης (επιχορήγηση, δάνειο, εγγύηση, επιστρεπτέα προκαταβολή, εισφορά κεφαλαίου ή άλλο) και ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που απαιτείται για το έργο.»

Επίσης σύμφωνα με το αρ. 2 εδφ. 23 του Καν. Ε.Ε. 651/2014: «*έναρξη των εργασιών: το πρώτο χρονικό μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού είτε άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών».*

Προκειμένου να διασφαλιστεί η τήρηση της προϋπόθεσης που τίθεται από τον Κανονισμό ΕΕ. 651/2014 για να είναι συμβατή μια ενίσχυση σε περίπτωση χρήσης του αρ. 14 του Κανονισμού, προτείνεται να ακολουθούνται τα ακόλουθα:

1. Μισθωτήρια

Στις περιπτώσεις νεοϊδρυόμενων επιχειρήσεων ή υφιστάμενων επιχειρήσεων που στο επενδυτικό τους σχέδιο περιλαμβάνεται ίδρυση νέας εγκατάστασης (π.χ. αποθήκη, υποκατάστημα, κλπ.), κατά τη στιγμή κατάθεσης της αίτησης χρηματοδότησης και προκειμένου να είναι εφικτός ο έλεγχος πληρότητας της πρότασης, να ζητείται η προσκόμιση προσύμφωνου μίσθωσης χώρου και όχι μισθωτήριο συμβόλαιο. Όσον αφορά τα προσύμφωνα μίσθωσης και αγοράς ακινήτου, θα πρέπει να μην αποτελούν ανάληψη υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Τα μισθωτήρια δύνανται να υποβάλλονται στην ΟΤΔ σε μεταγενέστερο χρονικό σημείο είτε έπειτα από την δημοσιοποίηση του Πίνακα Αποτελεσμάτων ή Κατάταξης και πριν την Απόφαση Ένταξης είτε πριν την πρώτη καταβολή ενίσχυσης στον δικαιούχο (προκαταβολή ή Α δόση ενίσχυσης).

Στις περιπτώσεις που στα σχετικά συμφωνητικά προβλέπεται ότι θα ισχύουν μόνο σε περίπτωση που η επιχείρηση ενταχθεί σε μια δράση, ενώ σε περίπτωση μη ένταξης παύει η ισχύς τους, τα εν λόγω συμφωνητικά δεν συνιστούν ανάληψη υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση και είναι αποδεκτά.

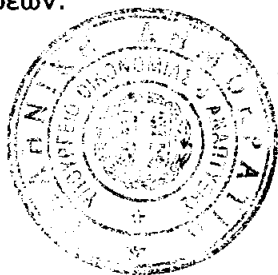
2. Δάνεια

Για τα δάνεια, κατά τη στιγμή κατάθεσης της αίτησης χρηματοδότησης και προκειμένου να είναι εφικτός ο έλεγχος πληρότητας της πρότασης, να προσκομίζεται προέγκριση ή πρόθεση χορήγησης δανείου και όχι εγκεκριμένο δάνειο ή τελική σύμβαση δανείου πριν, την υποβολή της επενδυτικής πρότασης.

Οι συμβάσεις δανείων δύνανται να υποβάλλονται στην ΟΤΔ σε μεταγενέστερο χρονικό σημείο και πριν την Απόφαση Ένταξης.

Επισημαίνουμε ότι, όσον αφορά τις προσκλήσεις των ΟΤΔ, τα ανωτέρω αφορούν αποκλειστικά τις ενισχύσεις που χορηγούνται με το αρ. 14 του Καν. ΕΕ 651/2014 και επομένως και στις σχετικές υποδράσεις.

Κατόπιν των ανωτέρω, παρακαλούμε για ενημέρωση των εμπλεκομένων με τη διαδικασία αξιολόγησης προτάσεων.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο Α. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ, ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
(ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΑΓΕΛΕΞΕ)

Γεώργιος Μεσσαλάς

Η Προϊσταμένη της Ε.Υ.Κ.Ε.

Ζ. Γεωργοπούλου

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. Εταιρεία Έρευνας & Ανάπτυξης Βορείου Έβρου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (Ε.Ε.Α.Β.Ε. Α.Ε.)
Σωτηρίου Τσερκέζη 20, ΤΚ 68200 Ορεστιάδα
2. Δημοσυνεταιριστική "Έβρος" Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.
Προβατώνας, ΤΚ 68003 Προβατώνας
3. Αναπτυξιακή Ροδόπης - Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.
Ν. Πλαστήρα και Κ. Αντωνιάδη, ΤΚ 69132 Κομοτηνή
4. Αναπτυξιακή Καβάλας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. Εταιρεία Έρευνας & Ανάπτυξης Βορείου Έβρου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (Ε.Ε.Α.Β.Ε. Α.Ε.)
Σωτηρίου Τσερκέζη 20, ΤΚ 68200 Ορεστιάδα
2. Δημοσυνεταιριστική "Έβρος" Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.
Προβατώνας, ΤΚ 68003 Προβατώνας
3. Αναπτυξιακή Ροδόπης - Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.
Ν. Πλαστήρα και Κ. Αντωνιάδη, ΤΚ 69132 Κομοτηνή
4. Αναπτυξιακή Καβάλας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.
Υδρας 10, ΤΚ 65302 Καβάλα
5. Αναπτυξιακή Δράμας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.
Κωνσταντινουπόλεως 8, ΤΚ 66133 Δράμα
6. Αναπτυξιακή Εταιρεία Σερρών Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.Ε.ΣΕΡ. Α.Ε.)
Μεραρχίας 67, ΤΚ 62100 Σέρρες
7. Αναπτυξιακή Κιλκίς Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΚΙ. Α.Ε.)
Σόλωνος 13, ΤΚ 61100 Κιλκίς
8. Αναπτυξιακή Νομού Θεσσαλονίκης Α.Α.Ε. (ΑΝΕΘ)
Πλούτωνος 27, ΤΚ 54655 Θεσσαλονίκη
9. Αναπτυξιακή Χαλκιδικής Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΕΤ.ΧΑ. Α.Ε.)
Παπαδιαμάντη 20, ΤΚ 63100 Πολύγυρος
10. Αναπτυξιακή Πέλλας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΠΕ. Α.Ε.)
Σακελλαροπούλου 14 & Φιλελλήνων Γωνία, ΤΚ 58200 Έδεσσα
11. Αναπτυξιακή Νομού Ημαθίας Α.Ε. Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΗΜΑ. Α.Ε.)
Θεσσαλονίκης 46, ΤΚ 59131 Βέροια
12. Πιερική Αναπτυξιακή Α.Ε. - Ο.Τ.Α.
16ης Οκτωβρίου 17β, ΤΚ 60100 Κατερίνη
13. Αναπτυξιακή Φλώρινας Α.Α.Ε Ο.Τ.Α. (ΑΝΦΛΩ.)
Στέφανου Δραγούμη 26, ΤΚ 53100 Φλώρινα
14. Αναπτυξιακή Καστοριάς Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΚΑΣ. Α.Ε.)
Γράμμου 62, ΤΚ 52100 Καστοριά
15. Αναπτυξιακή Δυτικής Μακεδονίας Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝΚΟ Α.Ε.)
Φον Καραγιάννη 1-3, ΤΚ 50131 Κοζάνη
16. Αναπτυξιακή Ηπείρου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΗΠΕΙΡΟΣ Α.Ε.)
Πλατεία Πύρρου & Μιχαήλ Αγγέλου 1, ΤΚ 45332 Ιωάννινα
17. Αναπτυξιακή Νοτίου Ηπείρου Αμβρακικού Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΕΤΑΝΑΜ Α.Ε.)
Λεωφόρος Ιωαννίνων 210, ΤΚ 48100 Πρέβεζα
18. Αναπτυξιακή Τρικάλων Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΚΕΝΑΚΑΠ Α.Ε.)
Ιωαννίνων 84, ΤΚ 42100 Καλαμπάκα
19. Αναπτυξιακή Καρδίτσας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΚΑ. Α.Ε.)
Μεγ. Αλεξάνδρου 34 (Τ.Θ 33), ΤΚ 43132 Καρδίτσα
20. Αναπτυξιακή Εταιρεία Νομού Λάρισας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α (Α.Ε.ΝΟ.Λ. Α.Ε.)
Σωκράτους 111, ΤΚ 40200 Λάρισα
21. Εταιρία Ανάπτυξης Πηλίου Α.Ε. (ΕΑΠ ΑΕ) - Αναπτυξιακή Α.Ε. ΟΤΑ
Λαρίσης 191, ΤΚ 38334 Βόλος
22. Αναπτυξιακή Φθιώτιδος Α.Ε. Ο.Τ.Α. (Φθιωτική Αναπτυξιακή Α.Ε.)
Αρκαδίου 6, ΤΚ 35131 Λαμία
23. Αναπτυξιακή Φωκική Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΦΩ. Α.Ε.)
Γιδογιάννου 37, ΤΚ 33100 Άμφισσα
24. Ελικώνας Παρνασσός ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε. Ο.Τ.Α.
Έρκυνας 8, ΤΚ 32131 Λιβαδειά
25. Οργανισμός Ανάπτυξης Στερεάς Ελλάδας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΟΑΣΕ Α.Α.Ε.)
Μιαούλη 8, ΤΚ 35133 Λαμία

26. Κ/Ξ Αναπτυξιακή Εύβοιας ΑΕ και Οργανισμός Ανάπτυξης Στερεάς Ελλάδας ΑΕΕ
ΟΤΑ
Χαϊνά 93, ΤΚ 34132 Χαλκίδα
27. Αναπτυξιακή Ευβοίας Α.Ε.
Χαϊνά 93, ΤΚ 34132 Χαλκίδα
28. Δίκτυο Συνεργασίας Δήμων Περιφερειακής Ενότητας Νήσων Αττικής
(Περιφερειακή Ενότητα Νήσων Αττικής)
Φίλωνος 91, ΤΚ 18535 Πειραιάς
29. Αναπτυξιακή Ιονίων Νήσων Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΙΟΝ. Α.Ε.)
1η πάροδος Αλέξανδρου Δεσίλλα 10, ΤΚ 49100 Κέρκυρα
30. Αναπτυξιακή Βόρειου Πελοποννήσου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝΒΟΠΕ Α.Ε.)
Λεβίδι Αρκαδίας, ΤΚ 22002 Λεβίδι
31. Αναπτυξιακή Πάρνωνα Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (Πάρνωνας Α.Ε.)
Πλατεία 25ης Μαρτίου, ΤΚ 22300 Λεωνίδιο
32. Αναπτυξιακή Μεσσηνίας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.
Ομήρου & Μαιζώνος 50, ΤΚ 24132 Καλαμάτα
33. Αιτωλική Αναπτυξιακή Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΙΤΩΛΙΑ Α.Ε.)
Εθνική οδός Αντιρρίου – Ναυπάκτου, ΤΚ 30020 Ναύπακτος
34. Τριχωνίδα Α.Ε.Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.
Πλατεία Δημαρχείου, Καινούργιο, ΤΚ 30005 Αγρίνιο
35. Αχαΐα Α.Ε. - Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ
Αγ. Αλεξίου & Ασημ. Φωτήλα, ΤΚ 25001 Καλάβρυτα
36. Αναπτυξιακή Ολυμπίας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΟΛ. Α.Ε.)
Κρέστενα Ηλείας, ΤΚ 27055 Κρέστενα
37. Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης Λέσβου (ΕΤΑΛ Α.Ε.)
Ερμού 4, ΤΚ 81131 Μυτιλήνη
38. Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης Χίου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (Ε.Τ.Α.Χ. Α.Ε.)
Λάδης 1, ΤΚ 82131 Χίος
39. Αναπτυξιακή Λήμνου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.Ε.Λ. Α.Ε.)
Ιερού Λόχου 23 & Αγίου Νικολάου, ΤΚ 81400 Μύρινα Λήμνου
40. Κέντρο Απασχόλησης & Επαγγελματικής Κατάρτισης Νομού Σάμου Α.Ε. (Κ.Α.Ε.Κ.
Σάμου Α.Ε.)
Δερβενακίων & Αλέξη, ΤΚ 83100 Σάμος
41. Αναπτυξιακή Δωδεκανήσου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΔΩ. Α.Ε.)
28ης Οκτωβρίου 72, ΤΚ 85131 Ρόδος
42. Αναπτυξιακή Εταιρεία Κυκλάδων Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.
Πλατεία Τσιροπινά 2, ΤΚ 84100 Ερμούπολη
43. Οργανισμός Ανάπτυξης Κρήτης Α.Ε.
Γολγοθά 2 (Όαση Βαριπέτρου), ΤΚ 73100 Χανιά
44. Αναπτυξιακή Ηρακλείου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.
Ν. Παχάκη 2, ΤΚ 70100 Αρχάνες, Ηράκλειο Κρήτης
45. ΑΚΟΜΜ-ΨΗΛΟΡΕΙΤΗΣ ΑΑΕ ΟΤΑ
Ανώγεια Ρεθύμνου Κρήτης, ΤΚ 74051 Ανώγεια
46. Αναπτυξιακή Λασιθίου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.
Αργυροπούλου 3, ΤΚ 72100 Άγιος Νικόλαος, Λασιθί
47. ΔΙΚΤΥΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ / Π.Ε. Κεφαλονιάς και Ιθάκης
και Δήμων Κεφαλονιάς και Ιθάκης
Διοικητήριο – Πλατεία Βαλλιάνου, Τ.Κ. 28 100, Αργοστόλι
48. ΔΙΚΤΥΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ / Π.Ε. Ζακύνθου και Δήμου
Ζακύνθου
Κτίριο Δήμου Ζακύνθου, Πλατεία Σολωμού, Τ.Κ. 29 100 Ζάκυνθος

Κοινοποίηση

1. ΕΥΕ ΠΑΑ 2014-2020
2. ΕΥΔ ΠΑΑ 2014-2020

Εσωτερική Διανομή:

- Γρ. Γενικού Γραμματέα Δημ. Επενδύσεων – ΕΣΠΑ, κ. Π. Κορκολή
- Γρ. Προϊσταμένου Ε.Α.Σ., κ. Ι. Φίρμπα
- ΕΥΚΕ

Αναπτυξιακή Καβάλας Α.Ε. <skokkinou@ankavala.gr>

**FW: διευκρινήσεις της ΕΥΚΕ αναφορικά με το αριθ. 45329/23-4-2019
έγγραφό της που αφορά δράσεις που χορηγούνται με άρθρο 14 του Καν.
Ε.Ε. 651/2014**

Αναπτυξιακή Καβάλας <anka@ankavala.gr>

29 Μαΐου 2019 - 10:54 π.μ.

Προς: mskordas@ankavala.gr, axatziliadou@ankavala.gr, dnikiforidis@ankavala.gr, pgeorgopoulos@ankavala.gr, spapoutsis@ankavala.gr, n.thomaidis@ankavala.gr, "Αθηνά Ιωαννίδου - Αναπτυξιακή Καβάλας Α.Ε." <αιοannidou@ankavala.gr>, chatzoudipanagiota@gmail.com, sotirianastasiou@yahoo.com, skokkinou@ankavala.gr

---

From: ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ [mailto:gpapageorgiou@mou.gr]

Sent: Wednesday, May 29, 2019 10:41 AM

To: ΑΚΟΜΜ; ΑΝΕΤΧΑ; ΟΑΚ (leader@oakae.gr); Α.Ε.ΝΟ.Λ. ΛΑΡΙΣΑ; ΑΙΤΩΛΙΚΗ; ΑΝΒΟΠΕ; ΑΝΚΟ; ΑΝΜΕΣΣ; ΜΠΟΥΤΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ; ΠΕΤΡΕΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ; ΔΡΑΜΑ; ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ; ΖΑΠΑΡΤΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ; ΚΑΡΒΟΥΝΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ; ΕΤΑΛ; ΕΤΑΝΑΜ; ΜΙΤΣΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ; ΕΥΒΟΙΑ; ΖΑΚΥΝΘΟΣ; ΗΜΑΘΙΑ; ΗΠΕΙΡΟΣ; ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΑΑΕ ΟΤΑ; ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε.; Κ.Α.Ε.Κ. ΣΑΜΟΥ; ΧΟΥΧΟΥΜΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ; ΚΑΒΑΛΑ; ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ; ΚΑΣΤΟΡΙΑ; ΚΕΝΑΚΑΠ; ΚΕΡΚΥΡΑ; ΚΟΨΑΧΕΙΛΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ; ΚΙΛΚΙΣ; ΚΥΚΛΑΔΕΣ; ΛΑΣΙΘΙ; ΛΗΜΝΟΣ; ΝΗΣΟΙ ΑΤΤΙΚΗΣ; ΣΙΑΚΑΒΕΛΛΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ; ΟΛΥΜΠΙΑ; ΠΑΡΝΩΝΑΣ; ΠΕΛΛΑ; ΠΗΛΙΟ; ΚΟΛΟΚΑΤΣΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ; ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΡΟΔΟΠΗΣ; ΣΕΡΡΕΣ; ΤΡΙΧΩΝΙΔΑ; ΦΘΙΩΤΙΚΗ; ΦΘΙΩΤΙΚΗ; ΦΛΩΡΙΝΑ; ΦΩΚΙΚΗ; ΠΙΤΣΙΝΙΓΚΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ; ΔΡΟΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ - ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΕΥΔΕΠ; ΠΛΑΚΩΤΑΡΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ; ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ ΑΛΚΗΣΤΙΣ; ΚΑΡΑΝΤΙΝΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ; ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ; ΜΠΑΛΤΟΓΙΑΝΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ; ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ Π. ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ; ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΠΕΤΡΟΣ; ΠΕΠ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (INFO); ΚΑΣΣΩΤΑΚΗ ΜΑΡΙΑ; ΒΟΥΤΣΙΝΟΣ ΑΝΤΩΝΗΣ; ΨΑΡΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ; ΠΕΠ ΣΤΕΡΕΑΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ; ΔΑΒΙΛΛΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ; ΖΗΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΤΩΝΗΣ; ΘΩΜΑΪΔΟΥ ΑΝΤΩΝΙΑ; ΚΑΤΣΟΥΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ; ΚΟΥΤΡΕΤΣΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ; ΚΩΤΣΗΡΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ; ΜΙΧΑΛΑΚΗ ΜΑΡΙΑ; ΡΑΚΙΤΖΗ ΔΕΣΠΟΙΝΑ; ΣΤΑΘΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ; ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΟΥ ΙΩΑΝΝΑ; ΤΣΑΡΑ ΜΑΡΙΑ; ΤΣΙΡΙΓΩΤΗ ΦΩΤΕΙΝΗ; ΧΑΤΖΗΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΑΡΤΕΜΙΟΣ; ΧΑΧΑΡΙΔΑΚΗ ΜΑΡΙΑ

Cc: ΠΥΡΙΟΒΟΛΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ; ΜΑΝΕΤΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ; ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ ΖΩΗ; ΣΤΟΥΡΑΪΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ; ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ; ΚΟΒΑΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ; ΤΖΟΥΜΑΚΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

Subject: διευκρινήσεις της ΕΥΚΕ αναφορικά με το αριθ. 45329/23-4-2019 έγγραφό της που αφορά δράσεις που χορηγούνται με άρθρο 14 του Καν. Ε.Ε. 651/2014

Σας αποστέλλουμε απαντήσεις- διευκρινήσεις της ΕΥΚΕ που κοινοποιήθηκαν στην Υπηρεσία μας εχθές, κατόπιν σχετικών ερωτημάτων Ο.Τ.Δ. προς την ΕΥΚΕ αναφορικά με το αριθ. **45329/23-4-2019** έγγραφό της που αφορά δράσεις που χορηγούνται με άρθρο 14 του Καν. Ε.Ε. 651/2014

1. Μισθωτήρια

-

Η παράγραφος του εν λόγω εγγράφου : «Στις περιπτώσεις που στα σχετικά συμφωνητικά προβλέπεται ότι θα ισχύουν μόνο σε περίπτωση που η επιχείρηση ενταχθεί σε μια δράση, ενώ σε περίπτωση μη ένταξης παύει η ισχύς τους, τα εν λόγω συμφωνητικά δεν συνιστούν ανάληψη υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση και είναι αποδεκτά» αφορά και τα μισθωτήρια και τα προσύμφωνα.

-

2. Δάνεια

-

Όσον αφορά στα δάνεια του εν λόγω εγγράφου δόθηκε η ακόλουθη απάντηση- διευκρίνιση :

Εφόσον η έγκριση του δανείου γίνεται υπό την αίρεση ότι θα χορηγηθεί μόνο εάν η επενδυτική πρόταση ενταχθεί στην δράση είναι **ΟΚ** (δηλ. μπορεί σε αυτή την περίπτωση να γίνει αποδεκτή)

Γιώργος Παπαγεωργίου

Γεωπόνος MSc

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Π.Α.Α. 2014-2020

ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Ταχ. Δ/ση: Λεωφόρος Αθηνών 56

Ταχ. Κωδ. : 10441 ΑΘΗΝΑ

☎: 210-5275104

📠: 210-5275268

@ : gpaageorgiou@mou.gr

-

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
& ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
ΠΑΑ 2014-2020
ΜΟΝΑΔΑ Τοπικής Ανάπτυξης
Ταχ. Δ/ση: Λ. Αθηνών 54-56
Τ.Κ.: 104 41
Πληροφορίες: Γ. Κατσούπης
Τηλέφωνο: 2105275257
Fax: 2105275268
E-mail: gkatsoupis@mou.gr

Αθήνα, 21-5-2019
Αρ. Πρωτ.: 3710

ΠΡΟΣ: Όλες οι ΟΤΔ
ΚΟΙΝ: 1) ΕΥΔ Περιφερειών
2) ΕΥΔ ΠΑΑ

Θέμα: Απαντήσεις σε ερωτήματα – οδηγίες για την υποβολή αιτήσεων στήριξης στο ΠΣΚΕ

Η δημοσιοποίηση του θεσμικού πλαισίου εφαρμογής των Ιδιωτικών Έργων του Προγράμματος CLLD/LEADER και η ανάπτυξη της ηλεκτρονικής πλατφόρμας υποβολής αιτήσεων στήριξης (ΠΣΚΕ) οδηγεί στην ανάγκη απαντήσεων σε ερωτήσεις που έχουν τεθεί:

- 1) Ερώτημα: Σε ένα άτυπο Δίκτυο Συνεργασίας (Το Δίκτυο δεν έχει ΑΦΜ – έχουν τα μέλη), η απόδειξη της ιδιωτικής συμμετοχής μπορεί να τεκμηριωθεί μόνο από ένα μέλος;
Απάντηση: Ναι. Στην περίπτωση αυτή στην Υπεύθυνη Δήλωση θα συμπληρωθεί η εξής παράγραφος: «Δεσμεύομαι να καλύψω την ιδιωτική συμμετοχή του άτυπου δικτύου Συνεργασίας .....για λογαριασμό όλων των μελών.»
- 2) Ερώτημα: Σε μια οποιαδήποτε μορφή συνεργασίας θα μπορούσε να συμμετέχει ένα Πανεπιστήμιο ή φορείς του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα, τα οποία εδρεύουν εντός ή εκτός της περιοχής Παρέμβασης.
Απάντηση: Ναι.
- 3) Ερώτημα: Ο οίνος μπορεί να θεωρηθεί επιλέξιμο προϊόν οικοτεχνικής παρασκευής στο πλαίσιο της υπόδράσης 19.2.2.6;
Απάντηση: Όχι, τα επιλέξιμα προϊόντα προσδιορίζονται στην αντίστοιχη ΚΥΑ της Οικοτεχνίας.
- 4) Ερώτημα: Οι περιορισμοί του Κανόνα deminimis (200.000€ την τριετία) περιλαμβάνει τον Αναπτυξιακό Νόμο ή/και τον καν 1305/2013;
Απάντηση: Οι ανωτέρω περιορισμοί αφορούν αποκλειστικά τους Κανονισμούς του Καθεστώτος deminimis, στα προγράμματα που έχουν εφαρμογή.
- 5) Ερώτημα: Είναι επιλέξιμη η προμήθεια εξοπλισμού από τρίτες χώρες;

Απάντηση: Η εισαγωγή εξοπλισμού από τρίτες χώρες είναι επιλέξιμη χωρίς περιορισμούς.

- 6) Ερώτημα: Κάτοικος τρίτης χώρας (Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής), ο οποίος διαθέτει ΑΦΜ στην Ελλάδα δύναται να είναι δικαιούχος του προγράμματος;

Απάντηση: Ναι, κάνοντας έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας.

- 7) Ερώτημα: Με βάση το θεσμικό πλαίσιο είναι επιλέξιμος ο εξοπλισμός παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ως συμπληρωματική δαπάνη σε παραγωγικές επενδύσεις. Μπορεί να υποβληθεί πρόταση που να αφορά μόνο παραγωγή ενέργειας; Ο όρος παραγωγικές επενδύσεις περιλαμβάνει μόνο επενδύσεις μεταποιήσεις – βιοτεχνίας ή καλύπτει και άλλους τομείς όπως τουρισμού ή εστίασης; Στην περίπτωση εκσυγχρονισμού υπάρχει όριο/ ποσοστό μεταξύ του κόστους του εξοπλισμού για ανανεώσιμες πηγές και λοιπού εξοπλισμού;

Απάντηση: Δεν μπορεί να υποβληθεί πρόταση αποκλειστικά για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Το ίδιο ισχύει και για υφιστάμενη επιχείρηση που θέλει να καλύψει αποκλειστικά τις ενεργειακές της ανάγκες. Περιλαμβάνονται και οι επιχειρήσεις τουρισμού – εστίασης. Σε περίπτωση εκσυγχρονισμού, το κόστος εγκατάστασης του εξοπλισμού για την παραγωγή ενέργειας με σκοπό την ιδιοκατανάλωση, θα πρέπει να είναι μικρότερο από 50%, του συνολικού κόστους της αίτησης στήριξης.

- 8) Στην περίπτωση του Καν 1407/2013, η επιλεξιμότητα των δαπανών ξεκινά της αίτησης στήριξης ξεκινά από την έγκριση του Τοπικού Προγράμματος:

- Ερώτημα: Τα εξοφλημένα τιμολόγια μετά την έγκριση του προγράμματος, που αφορούν στην επενδυτική πρόταση, μπορούν να τεκμηριώνουν κάλυψη ιδιωτικής συμμετοχής;

Απάντηση: Ναι

- Η πιστοποίηση των πραγματοποιημένων δαπανών της παραπάνω περίπτωσης περίπτωσης, σε ποιο στάδιο διενεργείται; Στην ίδια περίπτωση, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά της παραπάνω διαδικασίας (πιστοποίηση δαπανών) θα ζητηθούν από την ΟΤΔ ως συμπληρωματικά στοιχεία της πρόσκλησης στο πλαίσιο του διοικητικού ελέγχου της αίτησης στήριξης

Απάντηση: Η πιστοποίηση των δαπανών για την απόδειξη της ιδιωτικής συμμετοχής γίνεται σε δύο φάσεις στην διάρκεια της αξιολόγησης: Η πρώτη περιλαμβάνει τον έλεγχο του οικονομικού αντικείμενου στην αξιολόγηση του φακέλου. Για το σκοπό αυτό ο αιτών προσκομίζει με τον φυσικό φάκελο τα τιμολόγια και τις εξοφλήσεις που αντιστοιχούν σε αυτά. Στην συνέχεια κατά την διαδικασία της επιτόπιας αυτοψίας, πιστοποιείται αντίστοιχα και το φυσικό αντικείμενο.

- Ο έλεγχος του εύλογου κόστους των πραγματοποιημένων δαπανών ακολουθεί το γνωστό κανόνα των τριών προσφορών ή δυο συν τα τιμολόγια (για >1.000,00 Ευρώ) και ποια είναι η περίοδος αναφοράς των προσφορών;

Απάντηση: Ναι. Είναι θεμιτό τα αποδεικτικά στοιχεία, που προσκομίζονται με την αίτησης στήριξης, να είναι της περιόδου που εκδόθηκαν και εξοφλήθηκαν τα τιμολόγια. Αν δεν είναι εφικτό αυτό προσκομίζονται σύγχρονα αποδεικτικά στοιχεία.

- Τίθεται ελάχιστο όριο στο ποσοστό των δαπανών που αντιστοιχούν στο φυσικό αντικείμενο που υπολείπεται για την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου, π.χ 1%;
Απάντηση: Ο όρος που τίθεται είναι, να μην έχει περατωθεί το σύνολο του φυσικού αντικειμένου και μόνο.
- 9) Ερώτημα: Εταιρεία με δύο εταίρους, υποβάλλει πρόταση για την κατασκευή ξενοδοχειακής Μονάδας. Οι δύο εταίροι έχουν κατασκευαστική εταιρεία, με άλλο ΑΦΜ. Μπορεί η κατασκευαστική να τιμολογήσει στην εταιρεία που θα υποβάλλει πρόταση για την ξενοδοχειακή μονάδα;
Απάντηση: Ναι.
- 10) Ερώτημα: Υφιστάμενη επιχείρηση υποβάλλει αίτηση στήριξης σε νέο ΚΑΔ, τι επιλέγει στα πεδία Είδος Φορέα και Είδος Επένδυσης;
Απάντηση: Στο Είδος Φορέα: Υφιστάμενη Επιχείρηση. Είδος Επένδυσης: Ίδρυση.
- 11) Ερώτημα: Υφιστάμενη επιχείρηση υποβάλλει αίτηση στήριξης σε ίδιο ΚΑΔ, δημιουργώντας νέο κατάστημα σε διαφορετικό οικόπεδο, τι επιλέγει στα πεδία Είδος Φορέα και Είδος Επένδυσης;
Απάντηση: Στο Είδος Φορέα: Υφιστάμενη Επιχείρηση. Αν πραγματοποιεί δαπάνες μόνο στο νέο κατάστημα, Είδος Επένδυσης: Επέκταση. Αν πραγματοποιεί δαπάνες και στο υφιστάμενο: Εκσυγχρονισμό/Επέκταση.
- 12) Ερώτημα: Ποια είναι η διαδικασία έγκρισης τροποποίησης μιας πρόσκλησης ενώ αυτή είναι στον αέρα;
Απάντηση: Οι διαδικασίες που ακολουθούνται σε περίπτωση τροποποίησης της πρόσκλησης είναι οι εξής, ανάλογα την περίπτωση:
- Χρονική παράταση της καταλυτικής ημερομηνίας υποβολής των αιτήσεων στήριξης: Η ΟΤΔ αποστέλλει σχετικό έγγραφο προς την ΕΥΚΕ Μονάδα Β και Δ, στην ΕΥΕ ΠΑΑ Μονάδα Τοπικής Ανάπτυξης και κοινοποιεί στην ΕΥΔ της Περιφέρειας.
  - Διόρθωση τυχόν λαθών ή παραλείψεων της πρόσκλησης: Κοινοποιεί τις αλλαγές στην ΕΥΚΕ Μονάδα Β και Δ, στην ΕΥΕ ΠΑΑ Μονάδα Τοπικής Ανάπτυξης και στην ΕΥΔ της Περιφέρειας.
  - Εισαγωγή νέων ΚΑΔ σε κάποια Υποδράση: Η ΟΤΔ αποστέλλει σχετικό έγγραφο προς την ΕΥΚΕ Μονάδα Β και Δ, στην ΕΥΕ ΠΑΑ Μονάδα Τοπικής Ανάπτυξης και κοινοποιεί στην ΕΥΔ της Περιφέρειας. Απαιτείται θετική απάντηση (με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο) από την ΕΥΚΕ (μόνο), πριν την δημοσιοποίηση των αλλαγών.
  - Οποιασδήποτε ενέργεια που άπτεται της εγκεκριμένης αναθεώρησης του Τοπικού Προγράμματος: Η ΟΤΔ αποστέλλει σχετικό έγγραφο προς την ΕΥΚΕ Μονάδα Β και Δ, στην ΕΥΔ ΠΑΑ Μονάδα Α' και ΕΥΔ της Περιφέρειας. Απαιτείται θετική απάντηση (με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο) από όλες τις παραπάνω Υπηρεσίες.
  - Σε κάθε περίπτωση, το αίτημα περιλαμβάνει ένα έγγραφο που περιγράφει συνοπτικά το αίτημα τροποποίησης και σε άλλο έγγραφο την νέα διαμορφωμένη πρόσκληση. Τα αιτήματα μπορούν να υποβληθούν στις παραπάνω Υπηρεσίες και ηλεκτρονικά.

- 13) Ερώτημα: Γίνεται αποδεκτό τραπεζικό έγγραφο από άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή και εκτός αυτής ως αποδεικτικό τεκμηρίωσης της ίδιας συμμετοχής;
Απάντηση: Σε κάθε περίπτωση τραπεζικό έγγραφο από χώρες του ΕΟΧ γίνεται δεκτό. Σε περίπτωση τρίτης χώρας, το έγγραφο γίνεται δεκτό, αν ο δικαιούχος έχει δραστηριότητα σε αυτή. Αν ο δικαιούχος έχει δραστηριότητα μόνο στην Ελλάδα και προσκομίζει τραπεζικό έγγραφο τρίτης χώρας, το έγγραφο δεν γίνεται δεκτό. Στην τελευταία περίπτωση οφείλει να εμφανίσει την ιδιωτική συμμετοχή στο Ελληνικό Τραπεζικό σύστημα. Γίνονται δεκτά, πέραν της Ελληνικής γλώσσας, τραπεζικά έγγραφα και στην Αγγλική ή επισήμως μεταφρασμένα στην Ελληνική.
- 14) Ερώτημα: Σε περίπτωση αίτησης στήριξης σε νέο ΚΑΔ (είτε υπό ίδρυση είτε υφιστάμενης επιχείρησης), τότε είναι υποχρεωτική η έναρξη ή η προσθήκη του νέου ΚΑΔ.
Απάντηση: Σε κάθε περίπτωση η έναρξη ή η προσθήκη του νέου ΚΑΔ ή εργολαβικού ΚΑΔ, θα πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί πριν την αρχή της υλοποίησης της επένδυσης και να εμφανιστεί στην πρώτη πληρωμή.
- 15) Ερώτηση: Μια αίτηση στήριξης αφορά δύο διαφορετικά ακίνητα, με δύο διαφορετικές δραστηριότητες, συμπληρωματικές μεταξύ τους. Μπορεί να υποβληθεί η πρόταση σε μια αίτηση στήριξης;
Απάντηση: Ναι, αν είναι στην ίδια Υποδράση.
- 16) Ερώτηση: Δύναται κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης ο επιλέξιμος ΚΑΔ να είναι δευτερεύων και παράλληλα ο κύριος ΚΑΔ να είναι μη επιλέξιμος;
Απάντηση: Ναι.
- 17) Ερώτηση: Είναι επιλέξιμες οι επιχειρήσεις με μορφή: ΑΜΚΕ, ΚΟΙΝΣΕΠ και ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΛΗΡΟΝΟΜΩΝ;
Απάντηση: Η Κοινωνία Κληρονόμων δεν είναι επιλέξιμος δικαιούχος. Η Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία είναι επιλέξιμος δικαιούχος αρκεί να ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα. Η ΚΟΙΝΣΕΠ είναι επιλέξιμος δικαιούχος.
- 18) Στις Γενικές Δαπάνες του Άρθρου 45 παρ 2γ του Καν(ΕΕ)1305/2013 συμπεριλαμβάνονται η οικοδομική άδεια;
Απάντηση: Ναι.
- 19) Ερώτηση: Σε περίπτωση μη συμφωνίας φυσικού και ηλεκτρονικού φακέλου, ποιος από τους δύο υπερισχύει;
Απάντηση: Ο ηλεκτρονικός φάκελος περιλαμβάνει την αίτηση στήριξης (I) και συνημμένα, την συμπληρωματική αίτηση (II) και τα φορολογικά στοιχεία. Χωρίς την πλήρη συμπλήρωση της αιτήσεων και των συνημμένων αρχείων, η αίτηση δεν μπορεί να οριστικοποιηθεί ηλεκτρονικά. Σε περίπτωση που τα συνημμένα αρχεία είναι λάθος ή κάτι έχει παραληφθεί και ο φυσικός φάκελος περιλαμβάνει τα σωστά, υπερισχύει και λαμβάνεται υπόψη ο φυσικός φάκελος (Π.χ Αντί για το αρχείο της συμπληρωματικής αίτησης (II) ανέβηκε στο ΠΣΚΕ μια προσφορά. Στην περίπτωση αυτή ο αξιολογητής διορθώνει την ηλεκτρονική αίτηση στήριξης). Ο φυσικός φάκελος περιλαμβάνει την εκτυπωμένη αίτηση στήριξης (I) από το ΠΚΣΕ. Δεν υπάρχει περίπτωση να υπάρχει ασυμφωνία μεταξύ των δύο, εκτός και αν δεν υπάρχει η αίτηση στήριξης (I) στο φυσικό φάκελο. Στην τελευταία περίπτωση ουσιαστικά δεν έχει κατατεθεί η αίτηση στήριξης, αφού εντός προθεσμίας οφείλει ο φυσικός φάκελος να πάρει πρωτόκολλο και η αίτηση στήριξης απορρίπτεται. Στην

περίπτωση τα αναγραφόμενα στην αίτηση στήριξης (I) δεν συμφωνούν με τα επισυναπτόμενα έγγραφα (πχ. με προσφορές ή έγγραφα τεκμηρίωσης), τότε ο αξιολογητής διορθώνει την αίτηση στήριξης (I) ή τα δικαιολογητικά. Σε κάθε περίπτωση η αίτηση στήριξης (I) δεν μπορεί να διορθωθεί, οδηγώντας σε αύξηση προϋπολογισμού και τα έγγραφα που θα χρησιμοποιηθούν για την διόρθωση συμπλήρωση να είναι έκδοσης προ της ημερομηνίας οριστικοποίησης της αίτησης στήριξης στο ΠΚΣΕ.

20) Ερώτηση: Απαιτούνται άλλα δικαιολογητικά από τον δικαιούχο, πέραν των επισυναπτομένων στην αίτηση στήριξης που πρέπει να υποβληθούν πριν την απόφαση ένταξης;

Απάντηση: Πριν από την απόφαση ένταξης δύναται να ο δικαιούχος να υποβάλλει: Συμπληρωματικά στοιχεία (έγγραφα) που θα ζητηθούν, προγενέστερης ημερομηνίας της αίτησης στήριξης, που δεν υποβλήθηκαν από λάθος. Διευκρινιστικά στοιχεία (έγγραφα) που θα ζητηθούν από την ΟΤΔ τεκμηρίωσης της αίτησης (πέραν αυτών που ζητούνται στην πρόσκληση), μπορεί να έχουν και μεταγενέστερη ημερομηνία από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης στήριξης. Σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητη η ύπαρξη ΑΦΜ για την ένταξη στο πρόγραμμα.

21) Ερώτηση: Μπορεί το συνολικό κόστος μιας πράξης να υπερβαίνει το όρια που θέτει η ΚΥΑ 2635/13-09-2017;

Απάντηση: Όχι. Επιπρόσθετα στην περίπτωση του Καν (ΕΕ) 1407/2013, το συνολικό κόστος διαμορφώνεται από την αναγωγή της Δημόσιας Δαπάνης με το ποσοστό ενίσχυσης, σε κάθε περίπτωση.

22) Ερώτηση: Μπορεί μια αίτηση στήριξης να περιλαμβάνει Δημόσια Δαπάνη μεγαλύτερη από την προκηρυσσόμενη Δημόσια Δαπάνη της Υποδράσης και η διαφορά να καλυφθεί με ίδια συμμετοχή του Δικαιούχου;

Απάντηση: Η αίτηση στήριξης θα υποβληθεί με τις αναλογίες που προβλέπονται για την Δημόσια Δαπάνη και την Ιδιωτική Συμμετοχή, ανεξάρτητα από το ύψος της Δημόσια Δαπάνης της προκηρυσσόμενης Υποδράσης. Η τύχη της αιτήσεως στήριξης άπτεται του χειρισμού της Υποδράσης στο πλαίσιο της διαδικασίας μεταφοράς πόρων μεταξύ των Υποδράσεων ή/και της Υπερδέσμευσης, όπως προβλέπονται. Αν τελικά η Δημόσια Δαπάνη της αίτησης στήριξης πλεονάζει της προκηρυσσόμενης ή της υπολειπόμενης Δημόσιας Δαπάνης της υποδράσης, κατόπιν της ανωτέρω διαδικασίας, η αίτηση στήριξης απορρίπτεται.

23) Ερώτηση: Οι χώροι αποθήκευσης πρώτων υλών ή τελικού προϊόντος αποτελούν επιλέξιμη δαπάνη;

Απάντηση: Ναι, εφόσον οδηγούν σε λειτουργική μορφή επένδυσης.

24) Ερώτηση: Δύναται να υποβάλλει πρόταση νομικό πρόσωπο, στο οποίο μετέχει ως εταίρος, εκπρόσωπος φορέα που συμμετέχει στην ΕΔΠ CLLD/LEADER;

Απάντηση: Όχι.

25) Ερώτηση: Είναι επιλέξιμο όχημα μεταφοράς για Ξενοδοχείο για συμπληρωματικές δράσεις εναλλακτικού τουρισμού;

Απάντηση: Ναι, εφόσον το ίδιο το ξενοδοχείο προσφέρει τις αντίστοιχες υπηρεσίες.

26) Ερώτηση: Είναι επιλέξιμο όχημα μεταφοράς σε γηροκομείο για μεταφορά σε ιαματικά λουτρά ή εξεταστικά κέντρα;

Απάντηση: Ναι, εφόσον το όχημα μεταφοράς από την φύση του ή τις προδιαγραφές του, προορίζεται αποκλειστικά ,για την μεταφορά ευπαθών ομάδων.

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ
ΕΥΕ ΠΑΑ 2014-2020

α/α

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Θοδωρής Γκουγιάννος

Κ. ΠΑΝΤΣΙΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
& ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
ΠΑΑ 2014-2020
ΜΟΝΑΔΑ Τοπικής Ανάπτυξης
Ταχ. Δ/ση: Λ. Αθηνών 54-56
Τ.Κ.: 104 41
Πληροφορίες: Γ. Κατσούπης
Τηλέφωνο: 2105275257
Fax: 2105275268
E-mail: gkatsoupis@mou.gr

Αθήνα, 07-03-2019
Αρ. Πρωτ.: 1857

ΠΡΟΣ: Όλες οι ΟΤΔ
ΚΟΙΝ: 1) ΕΥΔ Περιφερειών
2) ΕΥΔ ΠΑΑ

Θέμα: Απαντήσεις σε ερωτήματα – οδηγίες για την υποβολή αιτήσεων στήριξης στο ΠΣΚΕ

Η δημοσιοποίηση του θεσμικού πλαισίου εφαρμογής των Ιδιωτικών Έργων του Προγράμματος CLLD/LEADER και η ανάπτυξη τη ηλεκτρονικής πλατφόρμας υποβολής αιτήσεων στήριξης (ΠΣΚΕ) οδηγεί στην ανάγκη διατύπωσης περαιτέρω οδηγιών υποβολής

- 1) Ερώτημα: Υπάρχει περιορισμός στο συνολικό κόστος των πράξεων πέραν των 600.000€ και 100.000€ για τις άυλες ενέργειες;
Απάντηση: Ναι. Για τις υποδράσεις οι οποίες καλύπτονται από το καθεστώς ενίσχυσης του Καν 1407/2013 (de minimis) οι αιτήσεις στήριξης οφείλουν να τηρούν τον περιορισμό των 200.000 € στην τριετία για την Δημόσια Δαπάνη. Αυτό σημαίνει ότι το συνολικό κόστος των εν λόγω αιτήσεων στήριξης, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό που υπολογίζεται ανάγοντας τις 200.000€, με την αντίστοιχη ένταση ενίσχυσης κατά περίπτωση.
- 2) Ερώτημα: Στην υποδράση 19.2.2.6 υφίσταται δύο ομοειδείς κατηγορίες δαπάνης που αφορούν δαπάνες πρασίνου και διαμόρφωσης χώρου. Με ποιο κριτήριο επιλέγουμε την μία ή την άλλη κατηγορία δαπάνης;
Απάντηση: Η επιλογή μεταξύ των κατηγοριών δαπάνης πρέπει να γίνει ως εξής: Σε περίπτωση που η πράξη περιλαμβάνει χώρο επισκέψιμο για το κοινό και επιχειρηματίες, τότε όλες οι εργασίες πρασίνου και οι συναφείς εργασίες θα καταχωρούνται στην κατηγορία δαπάνης: «32 - Εργασίες πρασίνου δενδροφυτεύσεις, γκαζόν, καθώς και έργα διακόσμησης // 19.2_ΙΔ_032.1». Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις που δεν περιλαμβάνεται στην πράξη χώρος επισκέψιμος για το κοινό και επιχειρηματίες οι εν λόγω δαπάνες θα καταχωρούνται στην κατηγορία δαπάνης: «29 - Έργα πρασίνου καθώς και έργα διακόσμησης // 19.2_ΙΔ_029.1».

- 3) Ερώτημα: Υπάρχει δυνατότητα κατά την διάρκεια της αξιολόγησης, ο αξιολογητής να αλλάξει υποδράση επειδή ο αιτών έκανε λάθος στην επιλογή της υποδράσης;
Απάντηση: Δεν υπάρχει η δυνατότητα, κατά την διάρκεια της αξιολόγησης, οι ΟΤΔ να αλλάξουν την Υποδράση στην οποία υποβλήθηκε η αίτηση στήριξης.
- 4) Ερώτημα: Στην περίπτωση χρήσης του Καν 651/2014, Άρθρου 14 δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες του Άρθρου 21 παρ 1, ιγ (σύνδεσης με Οργανισμούς Κοινής Ωφέλειας (ΟΚΩ)). Τι ακριβώς δεν είναι επιλέξιμο;
Απάντηση: Στην περίπτωση χρήσης του Καν 651/2014, Άρθρου 14 δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που δεν καταχωρούνται στα ενσώματα και άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία (πχ. Τέλη Σύνδεσης).
- 5) Ερώτηση: Πως υπολογίζεται η ίδια παραγωγή για την συσχέτιση με την δυναμικότητα της μονάδας;
Απάντηση: Η ίδια παραγωγή είναι αποτέλεσμα της παραγωγής που προκύπτει από τις εκτάσεις που δηλώνονται στην ετήσια δήλωση ΟΣΔΕ, είτε οι εκτάσεις είναι ιδιόκτητες είτε ενοικιαζόμενες. Σε αυτή την βάση γίνεται η αξιολόγηση της ίδιας παραγωγής σε σχέση με την δυναμικότητα της μονάδας. Σε περίπτωση που αθροιστικά: α) η αίτηση στήριξης έπεται χρονικά της τελευταίας δήλωση ΟΣΔΕ και β) οι δηλωθείσες εκτάσεις στην αίτηση στήριξης είναι περισσότερες από την τελευταία δήλωση ΟΣΔΕ, τότε οι πλεονάζουσες εκτάσεις αποδεικνύονται με ιδιωτικά συμφωνητικά μίσθωσης ή από το Ε9 (Ιδιότητα). Σε αντίθετη περίπτωση ισχύει η τελευταία δήλωση ΟΣΔΕ. Σε κάθε περίπτωση οι πλεονάζουσες δηλωθείσες στην αίτηση στήριξης εκτάσεις θα πρέπει να δηλωθούν στην επόμενη δήλωση ΟΣΔΕ, η οποία θα ελέγχεται σε κάθε αίτημα πληρωμής και στα πλαίσια των μακροχρόνιων υποχρεώσεων.
- 6) Ερώτημα: Πως ελέγχουμε την παραγωγή προϊόντων ποιότητας και την επεξεργασία πρώτων υλών που παράγονται με μεθόδους βάσει προτύπων;
Απάντηση: Σε ότι αφορά στην παραγωγή προϊόντων ποιότητας (τελικό προϊόν) η βαθμολόγηση του σχετικού κριτηρίου επιλογής θα γίνεται με δήλωση του δυνητικού δικαιούχου και έλεγχο στα πλαίσια των μακροχρόνιων υποχρεώσεων του δικαιούχου. Σε ότι αφορά την επεξεργασία πρώτων υλών, παραγόμενων με μεθόδους βάσει προτύπων, η βαθμολόγηση του σχετικού κριτηρίου επιλογής θα γίνεται βάσει πιστοποιητικού του αντίστοιχου φορέα πιστοποίησης.
- 7) Ερώτημα: Σε τι βάθος φθάνει ο έλεγχος στις επιχειρήσεις που έχουν προκύψει από συγχώνευση σε περίπτωση υπό σύστασης επιχείρησης;
Απάντηση: Δύναται να υποβάλλουν αίτηση στήριξης σε υποδράση που εμπίπτει στον Καν 651/2014 Άρθρο 22, οι υπό σύσταση επιχειρήσεις, εφόσον η επιχείρηση που πρόκειται να συσταθεί θα είναι μικρή επιχείρηση και δεν έχει συσταθεί μέσω συγχώνευσης άλλων μη επιλέξιμων επιχειρήσεων. Ειδικότερα σε περίπτωση συγχώνευσης θα πρέπει η παλαιότερη επιχείρηση που μετέχει στην συγχώνευση, να πληροί τις προϋποθέσεις του εν λόγω Άρθρου κατά την υποβολή της αίτησης.
- 8) Ερώτημα: Μπορεί ένας δικαιούχος να υποβάλλει μια αίτηση η οποία να αφορά μια ή περισσότερες υποδράσεις;
Απάντηση: Όχι. Σε περίπτωση δυνητικού δικαιούχου ο οποίος προτίθεται να υποβάλει επενδυτικό σχέδιο που η υλοποίηση του αφορά, το πλαίσιο δύο ή περισσότερων υποδράσεων, ο δυνητικός δικαιούχος υποβάλλει ισάριθμες αιτήσεις

στήριξης. Ανάλογα με το τελικό προϊόν /υπηρεσία υποβάλλει αίτηση στήριξης στη σχετική υποδράση που περιλαμβάνει τον ειδικότερο μηχανολογικό ή/και λοιπό εξοπλισμό που είναι αναγκαίος για την παραγωγή του τελικού προϊόντος/υπηρεσία. Σε ότι αφορά κοινές δαπάνες που προκύπτουν (πχ. Κτιριακά, δαπάνες προβολής κ.λ.π.) αυτές περιλαμβάνονται στην αίτηση στήριξης που υποβάλλεται στην υποδράση στην οποία εμπίπτει το μεγαλύτερο κόστος του ειδικότερου μηχανολογικού εξοπλισμού. Σε περίπτωση απόρριψης της αιτήσεως που περιλαμβάνει τις κοινές δαπάνες, τότε αυτομάτως απορρίπτονται και οι υπόλοιπες αιτήσεις ως μη ολοκληρωμένες και λειτουργικές.

9) Ερώτημα: Υπάρχει δυνατότητα υποβολής αίτησης στήριξης αποκλειστικά για ενέργειες προβολής σε υποδράσεις πέραν της 19.2.2.3;

Απάντηση: Όχι. Σε ότι αφορά στην υποδράση 19.2.2.3 και αναφορικά με την δυνατότητα υποβολής αίτησης στήριξης αποκλειστικά για ενέργειες προβολής, δικαιούχοι δύναται να είναι οι δικαιούχοι της συγκεκριμένης υποδράσης και μόνο. Συνεπώς για τις υπόλοιπες υποδράσεις δεν υπάρχει η δυνατότητα να υποβληθούν αιτήσεις στήριξης με αποκλειστικά ενέργειες προβολής.

10) Ερώτημα: Σε περίπτωση χορήγησης προκαταβολής οι επιλέξιμες δαπάνες ανάγονται στην αξία τους κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης. Ποιος κάνει τον υπολογισμό;

Απάντηση: Σε περίπτωση χορήγησης προκαταβολής οι επιλέξιμες δαπάνες ανάγονται στην αξία τους κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης. Ο υπολογισμός γίνεται αυτόματα από το ΠΣΚΕ.

11) Ερώτημα: Στο πλαίσιο επαναλειτουργίας ανενεργού ελαιολιτριβείου με εκσυγχρονισμό, μπορεί να γίνει και με μετεγκατάσταση;

Απάντηση: Μετεγκατάσταση ανενεργού ελαιολιτριβείου δύναται να είναι επιλέξιμη στο πλαίσιο εκσυγχρονισμού αυτού με σκοπό την επαναλειτουργία του, με την προϋπόθεση ότι η μετεγκατάσταση θα πραγματοποιηθεί εντός της περιοχής παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος και θα επαναλειτουργήσει με την ίδια δραστηριότητα, χωρίς αύξηση δυναμικότητας.

12) Ερώτημα: Σε ποιες πράξεις είναι υποχρεωτική η συμμόρφωση με την πρόσβαση σε ΑΜΕΑ;

Απάντηση: Σε όλες τις πράξεις είναι υποχρεωτική η συμμόρφωση πρόσβασης σε ΑΜΕΑ είτε αυτό αφορά κτιριακές υποδομές είτε επενδύσεις άλλης φύσεως που δύναται, ανάλογα την φύση τους, να προσφέρεται πρόσβαση σε ΑΜΕΑ.

Τέλος σας επισυνάπτουμε απαντητικά έγγραφα της ΕΥΚΕ προς συγκεκριμένες ΟΤΔ, για την καλύτερη πληροφόρησή σας σε ερωτήματα που έχουν τεθεί στην ΕΥΚΕ. Σε περίπτωση που η αναζήτηση του αρχικού ερωτήματος είναι απαραίτητη για την κατανόηση της απάντησης, παρακαλούμε απευθυνθείτε στην αντίστοιχη ΟΤΔ για την αποστολή του.

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ
ΕΥΕ ΠΑΑ 2014-2020

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

ΠΥΡΙΟΒΟΛΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

Συν: 10 έγγραφα.

Θοδωρής Γκουγιάννος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ,
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΕΣΠΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ

**ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ
ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ**

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 10, Αθήνα
Ταχ.Κώδικας: 105 63
Πληροφορίες: Α.Βοζίκης
Τηλ.: 210 3742008
Fax: 210 3742063
E-mail: a.vozikis@mncg.gr

Αθήνα, 20 - 09 - 2017
Α.Π.: 700828 /ΕΥΚΕ 6406
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

Προς: Αναπτυξιακή Χαλκιδικής Α.Ε.
Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.
(ΑΝ.ΕΤ.ΧΑ. Α.Ε.)
Αλ. Παπαδιαμάντη 20,
Τ.Κ. 63100 Πολύγυρος - Χαλκιδική

Κοιν.:

Θέμα: Διευκρινίσεις σχετικά με τα κριτήρια επιλεξιμότητας και τους κανόνες κρατικών ενισχύσεων

Σχετ.: α) Το με αρ. πρωτ. 298/12-9-2017 έγγραφο σας

Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής επιστολής σας, σας ενημερώνουμε για τα ακόλουθα:

ι)α) Όσον αφορά τους κανονισμούς κρατικών ενισχύσεων και το πότε απαιτείται γραπτή αίτηση πριν την έναρξη των εργασιών υποθέτουμε ότι το ερώτημα αφορά τους 3 κύριους κανονισμούς που πρόκειται να χρησιμοποιήσετε για την υλοποίηση των δράσεων σας: τον Καν. Ε.Ε. 651/2014, τον Καν. Ε.Ε. 702/2014 (απαλλακτικοί Κανονισμοί) καθώς και τον Καν. Ε.Ε. 1407/2013 (de minimis).

Όσον αφορά τους απαλλακτικούς Κανονισμούς (651/2014 και 702/2014), στον Καν. κανονισμό ΕΕ 651/2014 (ΓΑΚ), αναφέρεται «Προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι οι ενισχύσεις είναι αναγκαίες και ότι λειτουργούν ως κίνητρο για την περαιτέρω ανάπτυξη δραστηριοτήτων ή έργων, ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε ενισχύσεις για δραστηριότητες τις οποίες θα ανέπτυξε ούτως ή άλλως ο δικαιούχος, ακόμη και αν δεν είχε χορηγηθεί η ενίσχυση.....» ενώ αντίστοιχη είναι η αναγραφή και στον Καν. 702/2014.

Επιπλέον, το άρθρο 6 του Καν. 651/2014, ορίζει την έννοια του «χαρακτήρα κινήτρου» και ειδικότερα στην παρ. 2, αναφέρει ότι «Θεωρείται ότι οι ενισχύσεις έχουν χαρακτήρα κινήτρου, εάν ο δικαιούχος έχει υποβάλει γραπτή αίτηση ενίσχυσης στο οικείο κράτος μέλος πριν από την έναρξη των εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα. Η αίτηση για τη χορήγηση ενίσχυσης περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) την ονομασία και το μέγεθος της επιχείρησης·
- β) περιγραφή του έργου, συμπεριλαμβανομένων των ημερομηνιών έναρξης και λήξης·
- γ) τον τόπο εκτέλεσης του έργου·
- δ) κατάλογο των δαπανών του έργου·
- ε) είδος ενίσχυσης (επιχορήγηση, δάνειο, εγγύηση, επιστρεπτέα προκαταβολή, εισφορά κεφαλαίου ή άλλο) και ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που απαιτείται για το έργο.» (αντίστοιχη αναγραφή υπάρχει και στο αρ. 6 παρ. 2 του Καν.702/2014)

Η έννοια της έναρξης των εργασιών εξειδικεύεται στον ορισμό 23 του αρ. 2 του Καν. 651/2014 ως εξής:

«έναρξη των εργασιών: το πρώτο χρονικά μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού είτε άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών.» ενώ αντίστοιχη είναι η αναγραφή και στον ορισμό 25 του αρ. 2 του Καν. 702/2014.

Αντίθετα στον καν. 1407/2013 (de minimis) δεν υπάρχει αντίστοιχος περιορισμός.

β) Στις περιπτώσεις 1 και 2 που αναφέρεται στην επιστολή σας, εφαρμόζονται τα όσα αναφέρθηκαν παραπάνω και θα πρέπει στο πλαίσιο της χορήγησης της ενίσχυσης να εξεταστεί εάν πληρείται ο χαρακτήρας κινήτρου και κατά πόσον πρόκειται για δραστηριότητες τις οποίες θα ανέπτυξε ούτως ή άλλως ο δικαιούχος, ακόμη και αν δεν είχε χορηγηθεί η ενίσχυση, ή όχι. Σε κάθε περίπτωση εξετάζεται ο χαρακτήρας κινήτρου σε σχέση με το υποβληθέν επενδυτικό σχέδιο και τη χρήση που προκύπτει από αυτό.

Όσον αφορά την περίπτωση 3 του ερωτήματος, επισημαίνουμε ότι τα ανωτέρω (σημείο i.α) αφορούν σε περίπτωση κρατικής ενίσχυσης η οποία χορηγείται με χρήση των απαλλακτικών κανονισμών.

Όσον αφορά το θέμα των αδειών σας παραθέτουμε τον ορισμό της έννοιας της έναρξης εργασιών με βάση τον οποίο θα πρέπει να εξετάζετε το συγκεκριμένο ζήτημα: *«έναρξη των εργασιών: το πρώτο χρονικά μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού είτε άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών.»*

ii) Το άρθρο 22 του κανονισμού ΕΕ 651/2014, αναφέρεται σε χρηματοδότηση νεοσύστατων μη εισηγμένων στο χρηματιστήριο μικρών επιχειρήσεων, με έως και πέντε έτη μετά την καταχώρισή τους, οι οποίες δεν έχουν προβεί ακόμη σε διανομή κερδών και δεν έχουν συσταθεί μέσω συγχώνευσης. Οι περιπτώσεις που αναφέρετε στην επιστολή σας, αφορούν μεν έναρξη διαφορετικής δραστηριότητας ή σε άλλη περιοχή από υφιστάμενες όμως και με πάνω από 5 έτη λειτουργίας επιχειρήσεις που δεν μπορούν να θεωρηθούν νεοσύστατες και άρα να χρηματοδοτηθούν με το άρθρο 22 του Καν. 651/2014. Επιπλέον, οι επιχειρήσεις που αναφέρετε δεν πρέπει να έχουν αναλάβει τη δραστηριότητα άλλης επιχείρησης. Για δε τις περιπτώσεις εκείνες που υφιστάμενη επιχείρηση (ή οι μέτοχοι αυτής) προτίθεται να προβεί σε σύσταση νέας επιχείρησης με διαφορετικό αντικείμενο εργασιών, πρέπει να εξετασθεί το μέγεθος (καθώς η ενίσχυση αφορά μικρές επιχειρήσεις) της νέας επιχείρησης που θα συσταθεί καθώς και τα κριτήρια της προβληματικής, σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης. Σε κάθε περίπτωση, για τις περιπτώσεις που αναφέρετε και προκειμένου για το άρθρο 22, δεν εξετάζεται μόνο το αντικείμενο της επιχείρησης, αλλά η σχέση/εις της με τυχόν άλλες επιχειρήσεις ή φυσικά πρόσωπα που συμμετέχουν σε επιχειρήσεις, προκειμένου να καθοριστεί αν πρόκειται για ενιαία επιχείρηση ή όχι, προκειμένου να διαπιστωθεί ο χαρακτηρισμός της ως «μικρής».

iii) Όταν ο εκσυγχρονισμός των καταλυμάτων (αλλά και άλλου τύπου επενδύσεων) γίνεται με χρήση του Καν. Ε.Ε. 1407/2013 (de minimis) δεν υπάρχει κάποια πρόσθετη απαίτηση.

Όταν ο εκουγχρονισμός γίνεται με χρήση του αρ. 14 του Καν. Ε.Ε. 651/2014 τότε οι ενισχύσεις σε ΜΜΕ μπορούν να χορηγούνται μόνο για αρχικές επενδύσεις. Η έννοια της αρχικής επένδυσης τίθεται στον ορισμό 49 του αρ. 2 του Καν. Ε.Ε. 651/2014 ως εξής:

«αρχική επένδυση:

- α) η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης, την επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, τη διαφοροποίηση της παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτή ή τη θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης· ή
- β) η απόκτηση στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει αν δεν είχε αγοραστεί και η οποία αγοράζεται από επενδυτή που δεν σχετίζεται με τον πωλητή και αποκλείει την απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης».

Θα θέλαμε να επιστήσουμε την προσοχή σας ότι η ανωτέρω ανάλυση αφορά τις προβλέψεις των Κανονισμών κρατικών ενισχύσεων και όχι πρόσθετες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας που ενδεχομένως θέτουν οι κανονισμοί του εκάστοτε διαρθρωτικού ταμείου καθώς και το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου που εφαρμόζεται στο κάθε πρόγραμμα.

Στην διάθεση σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση.

Η Προϊσταμένη της ΕΥΚΕ

Ζωή Γεωργοπούλου

Εσωτερική Διανομή (ηλεκτρονικά):

- Γεν. Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ κ. Κορκο
- Προϊστάμενο ΕΑΣ
- ΕΥΚΕ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο Α. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ, ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
(ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ)
Κ.Θ.Σ.

Παναγιώτης Κοτζιάς

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΕΣΠΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ

Αθήνα,

14-1-2018

Α.Π.:

3817 / ΕΥΚΕ 73

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ
ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 10, Αθήνα
Ταχ.Κώδικας: 105 63
Πληροφορίες: Α.Βοζίκης
Τηλ.: 210 3742008
Fax: 210 3742063
E-mail: a.vozikis@mnec.gr

Προς:

Κοιν.:

Θέμα: Διευκρινίσεις σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του Καν. Ε.Ε. 651/2014, ως προς τη χρήση του άρθρου 22 .

Σε συνέχεια ερωτημάτων που έχουν τεθεί στην υπηρεσία μας σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής των απαιτούμενων προϋποθέσεων επιλεξιμότητας επιχειρήσεων και συγκεκριμένα με τον όρο της μη διανομής κερδών από αυτές και κατόπιν επικοινωνίας με τις υπηρεσίες της Ε.Ε. για το θέμα, παραθέτουμε τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 22 του Καν. ΕΕ 651/2014, «...Είναι επιλέξιμες οιοσδήποτε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο **μικρές επιχειρήσεις, έως και πέντε έτη μετά την καταχώρισή τους**, οι οποίες πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν έχουν αναλάβει τη δραστηριότητα άλλης επιχείρησης· β) **δεν έχουν ακόμη προβεί σε διανομή κερδών**· γ) δεν έχουν συσταθεί μέσω συγχώνευσης. .... Κατά παρέκκλιση του πρώτου εδαφίου του στοιχείου γ), οι επιχειρήσεις που συστάθηκαν μέσω συγχώνευσης επιχειρήσεων επιλέξιμων για ενίσχυση δυνάμει του παρόντος άρθρου θεωρούνται επίσης επιλέξιμες επιχειρήσεις, έως και πέντε έτη μετά την ημερομηνία καταχώρισης της παλαιότερης επιχείρησης που μετέχει στη συγχώνευση...»

Επιπλέον, στο παράρτημα Ι, παρ. 1 του Καν. 651/2014, ορίζεται ότι: «Επιχείρηση θεωρείται κάθε οντότητα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα. Σε αυτές περιλαμβάνονται ειδικότερα αυτοαπασχολούμενα άτομα και οικογενειακές επιχειρήσεις που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, καθώς και προσωπικές εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα.»

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η εφαρμογή του όρου περί μη διάθεσης κερδών, έχει εφαρμογή σε όλες ανεξαρτήτως της επιχειρήσεις με έως και πέντε έτη μετά την καταχώρισή τους, ανεξάρτητα από το μέγεθός τους και την κατηγορία των τηρουμένων λογιστικών βιβλίων.

Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι,

Α. δεν είναι επιλέξιμες οι επιχειρήσεις εκείνες που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας και έχουν τη μορφή της ατομικής επιχείρησης, ή νομική μορφή προσωπικής εταιρίας (Ομόρρυθμη, κλπ), εφόσον έχουν πραγματοποιήσει κέρδη, καθώς θεωρείται ότι οι απολήψεις του ατομικού επιχειρηματία και των εταιρών, εμπίπτουν στην έννοια της διανομής κέρδους.

Β. προκειμένου για επιχείρηση της νομικής μορφής του σημείου Α., η οποία τηρεί υποχρεωτικά ή προαιρετικά βιβλία Γ' κατηγορίας, μέσω των οποίων προκύπτει μη πραγματοποίηση διανομής κερδών σε όλη τη διάρκεια των 5 ετών λειτουργίας, τότε είναι δυνατό η επιχείρηση αυτή να είναι επιλέξιμη.

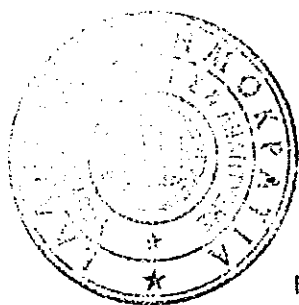
Γ. οι επιχειρήσεις που έχουν τη νομική μορφή περιορισμένης ευθύνης (Α.Ε., Ε.Π.Ε., κλπ) και τηρούν βιβλία υποχρεωτικά βιβλία Γ' κατηγορίας, είναι επιλέξιμες στο άρθρο 22, με την προϋπόθεση της μη πραγματοποίησης διανομής κερδών με οποιονδήποτε τρόπο (μέρισμα, αμοιβές ΔΣ, κλπ), σε όλη τη διάρκεια των 5 ετών λειτουργίας.

Εννοείται ότι σε κάθε περίπτωση, ελέγχονται και τηρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις του άρθρου 22 καθώς και οι λοιπές προϋποθέσεις που θέτει ο Καν. 651/2014.

Θα θέλαμε να επιστήσουμε την προσοχή σας ότι η ανωτέρω ανάλυση αφορά τις προβλέψεις των Κανονισμών κρατικών ενισχύσεων και όχι πρόσθετες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας που ενδεχομένως θέτουν οι κανονισμοί του εκάστοτε διαρθρωτικού ταμείου καθώς και το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου που εφαρμόζεται στο κάθε πρόγραμμα.

Στην διάθεση σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση.

Η Προϊσταμένη της ΕΥΚΕ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΕΣΠΑ 2014-2020
ΑΝΤΙΔΕΙΧΝΟΥΣΑ
ΕΥΚΕ

Γιουλσμί Καρατζογιάννη

Ζωή Γεωργοπούλου

Εσωτερική Διανομή (ηλεκτρονικά):

- Γεν. Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ κ. Κορκολή
- Προϊστάμενο ΕΑΣ
- ΕΥΚΕ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΕΣΠΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

Αθήνα, 5-4-2018
Αριθ. Πρωτ. 39045/ΕΥΚΕ548

Ταχ. Δ/ση: Νίκης 10 Σύνταγμα
Ταχ. Κώδικας: 105 63 Αθήνα
Πληροφορίες: Σ. Παλλαδινού
Τηλ: 210 3742410, Fax: 210 3742063
E-mail: sofia.palladinou@mnec.gr

Προς:
Αναπτυξιακή Ηπείρου Α.Ε.
Πλατ. Πύρρου & Μιχ. Αγγέλου 1,
τ.κ. 45332 Ιωάννινα

ΘΕΜΑ: «Ερώτημα της Αναπτυξιακής Ηπείρου Α.Ε. για τη χρήση του άρθρου 14 ΓΑΚ/2014 στη χορήγηση ενισχύσεων».

Σχετ.: Υπ' αρ.54/28-3-2018 (ΕΥΚΕ548/29-3-2018) έγγραφο της Αναπτυξιακής Ηπείρου Α.Ε.

Με το παραπάνω σχετικό θέτονται ερωτήματα εννοιολογικού περιεχομένου του άρθρου 14 «Περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις» του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού (ΓΑΚ) 651/2014 (Ο.Υ ΕΕ L 187/1 της 26.6.2014). Ειδικότερα ζητούνται διευκρινίσεις για την έννοια του ποιοτικού εκσυγχρονισμού, της αύξησης δυναμικότητας και της διαφοροποίησης της παραγωγικής διαδικασίας.

Α. Ορισμοί

Για τις περιφερειακές ενισχύσεις με το άρθρο 2 του καν.651/2014 ορίζονται τα εξής:

- Σημείο 41 ««περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις»: οι περιφερειακές ενισχύσεις που χορηγούνται για αρχική επένδυση ή για αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα»
- Σημείο 49 «αρχική επένδυση»: α) η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης, την επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, τη διαφοροποίηση της παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτή ή τη θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης

επιχειρηματικής εγκατάστασης· ή β) η απόκτηση στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει αν δεν είχε αγορασθεί και η οποία αγοράζεται από επενδυτή που δεν σχετίζεται με τον πωλητή και αποκλείει την απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης·

- Σημείο 50 «ίδια ή παρεμφερής δραστηριότητα»: κάθε δραστηριότητα που εμπίπτει στην ίδια τάξη (τετραψήφιος αριθμητικός κωδικός) της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE αναθ. 2, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1893/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE — αναθεώρηση 2 και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3037/90 του Συμβουλίου και ορισμένων κανονισμών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικών με ειδικούς στατιστικούς τομείς.
- Σημείο 51 «αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα»: α) η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σχετικά με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης ή τη διαφοροποίηση της δραστηριότητας επιχειρηματικής εγκατάστασης, υπό την προϋπόθεση ότι η νέα δραστηριότητα δεν είναι η ίδια ή παρεμφερής με εκείνη που ασκούσαν προηγουμένως στην εγκατάσταση· β) η απόκτηση των στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει εάν δεν είχε αγορασθεί και η οποία αγοράζεται από επενδυτή που δεν έχει σχέση με τον πωλητή, υπό την προϋπόθεση ότι η νέα δραστηριότητα που θα ασκείται με τη χρήση των αποκτηθέντων στοιχείων ενεργητικού δεν είναι ίδια ή παρεμφερής με εκείνη που ασκούσαν στην επιχειρηματική εγκατάσταση πριν από την αγορά·

Με το άρθρο 14 «Περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις» παράγραφος 3 ορίζεται ότι «Στις ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης, οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται για αρχικές επενδύσεις, ανεξάρτητα από το μέγεθος του δικαιούχου. Στις ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης, οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται σε ΜΜΕ για οποιαδήποτε μορφή αρχικής επένδυσης. Οι ενισχύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις χορηγούνται μόνο για αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα στη συγκεκριμένη περιοχή».

Σύμφωνα με τα παραπάνω για αρχική επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού διευκρινίζονται τα εξής:

i) Δημιουργία νέας εγκατάστασης:

Αφορά σε ίδρυση νέας αυτόνομης εγκατάστασης και δεν έχει να κάνει με απλή επέκταση παραγωγικής δυναμικότητας ή με θεμελιώδη αλλαγή της παραγωγικής διαδικασίας της υφιστάμενης εγκατάστασης ή με παραγωγή νέων προϊόντων στην υφιστάμενη εγκατάσταση.

ii) Επέκταση δυναμικότητας υφιστάμενης εγκατάστασης

Αφορά σε επέκταση της παραγωγικής δυναμικότητας της υφιστάμενης εγκατάστασης. Κατόπιν της επέκτασης η επιχείρηση είναι σε θέση να παράγει στην εγκατάστασή της μεγαλύτερη ποσότητα τουλάχιστον ενός προϊόντος από αυτά που ήδη παράγονται στην εγκατάσταση χωρίς να επέρχεται θεμελιώδης αλλαγή της παραγωγικής της διαδικασίας.

III) Διαφοροποίηση της παραγωγής για νέα προϊόντα υφιστάμενης εγκατάστασης.

Αφορά σε διαφοροποίηση της εκροής μιας παραγωγικής μονάδας με νέα προϊόντα, τα οποία δεν παράγονταν πριν την υλοποίηση της επένδυσης στην εγκατάστασή της.

Επισημαίνεται ότι το «προϊόν» που οδηγεί στη διαφοροποίηση της παραγωγής δεν ορίζεται από τον ΣΤΑΚΟΔ στον οποίο κατατάσσεται η σχετική δραστηριότητα παραγωγής του, αλλά από τον αν παράγονταν στην εγκατάσταση πριν την υλοποίηση της επένδυσης.

Έτσι είναι πιθανό να προκύπτει διαφοροποίηση παραγωγής στην περίπτωση που η επιχείρηση πριν την επένδυση παρήγαγε προϊόντα που εμπίπτουν σέ έναν τετραψήφιο ΣΤΑΚΟΔ και με την υλοποίηση της επένδυσης αποκτά τη δυνατότητα να παράγει για πρώτη φορά ένα νέο προϊόν, το οποίο εμπίπτει και αυτό στον ίδιο τετραψήφιο ΣΤΑΚΟΔ. Για παράδειγμα η επιχείρηση παρήγαγε σούπες που εμπίπτουν σε δραστηριότητα με ΣΤΑΚΟΔ 10.89 Παραγωγή άλλων ειδών διατροφής π.δ.κ.α. και με την υλοποίηση της επένδυσης αποκτά παραγωγικό εξοπλισμό και τεχνογνωσία (πάγια και άυλα στοιχεία ενεργητικού) για την παραγωγή τεχνητού μελιού, το οποίο αντιστοιχεί στην ίδια δραστηριότητα ΣΤΑΚΟΔ.

Επίσης, αν η δραστηριότητα για την παραγωγή του νέου προϊόντος εμπίπτει σε διαφορετικό τετραψήφιο ΣΤΑΚΟΔ από αυτούς που αντιστοιχούσαν στις δραστηριότητες της εγκατάστασης πριν την υλοποίηση της επένδυσης τότε και στην περίπτωση αυτή η παραγωγή του νέου προϊόντος θεωρείται διαφοροποίηση της παραγωγής της υφιστάμενης εγκατάστασης για νέα προϊόντα.

IV) Θεμελιώδης αλλαγή εξολοκλήρου της παραγωγικής της διαδικασίας υφιστάμενης εγκατάστασης

Αφορά σε θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας μιας υφιστάμενης εγκατάστασης μέσα από την εφαρμογή μιας θεμελιώδους καινοτομίας διαδικασίας (οριζόμενη κατ' αντιδιαστολή με τη υφιστάμενη παραγωγική ρουτίνα της).

Η απλή αντικατάσταση μεμονωμένων παγίων ή / και άλλων στοιχείων ενεργητικού, που δε συνεπάγεται θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της διαδικασίας παραγωγής συνιστά επένδυση αντικατάστασης και δε θα μπορούσε να είναι επιλέξιμη δαπάνη προς ενίσχυση με το καθεστώς των περιφερειακών ενισχύσεων.

Περαιτέρω σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 14 για επενδυτικό σχέδιο, που αναμένεται να επιφέρει θεμελιώδη αλλαγή στην παραγωγική διαδικασία, οι επιλέξιμες δαπάνες πρέπει να υπερβαίνουν τις αποσβέσεις των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται με τη δραστηριότητα που πρόκειται να εκουγχρονιστεί κατά τη διάρκεια των τριών προηγούμενων οικονομικών ετών. Όσον αφορά ενισχύσεις που χορηγούνται για διαφοροποίηση υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, οι επιλέξιμες δαπάνες πρέπει να υπερβαίνουν κατά τουλάχιστον 200% τη λογιστική αξία των

στοιχείων ενεργητικού που επαναχρησιμοποιούνται, όπως έχει καταγραφεί στο οικονομικό έτος που προηγείται της έναρξης των εργασιών της επένδυσης.

B. Παροχή απόψεων

Προς απάντηση των ερωτημάτων που θέτονται με το υπ' αρ.54/28-3-2018 σχετικό έγγραφο σας η υπηρεσία σας θα πρέπει να ανατρέχει στα παραπάνω οριζόμενα στην ενότητα (Α) για κάθε εξεταζόμενο επενδυτικό σχέδιο, που δύναται να ενισχυθεί με τη χρήση του άρθρου 14 του κανον.651/2014.

Κάθε επένδυση αντιμετωπίζεται ανάλογα αν αφορά σε:

- ποιοτικό εκσυγχρονισμό κάθε είδους επιχείρησης παραγωγής προϊόντων ή παροχής υπηρεσιών (συμπεριλαμβανομένων περιπτώσεων αύξησης μοριοδότησης / αναβάθμισης κατάταξης σε κατηγορία κλειδιών, αστεριών κτλ) που θα επιφέρει θεμελιώδη αλλαγή εξολοκλήρου της παραγωγικής της διαδικασίας υφιστάμενης εγκατάστασης, θα πρέπει να εξετάζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο σημείο (iv) και να διαπιστώνεται αν πληρούνται οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας των δαπανών, που εκτός των άλλων υποδεικνύουν το μέγεθος της επίδρασης της επένδυσης στο ενεργητικό της επιχείρησης συνολικά
- αύξηση κλινών τουριστικού καταλύματος και αύξησης τραπεζο-καθισμάτων χώρου εστίασης θα πρέπει να εξετάζεται για την επέκταση της δυναμικότητας σύμφωνα με τα οριζόμενα για την επέκταση της δυναμικότητας στο σημείο (ii) και επισημαίνεται ότι οι επιλέξιμες δαπάνες της ενισχυόμενης επένδυσης δεν είναι δυνατό να αφορούν στο σύνολο της επιχειρηματικής εγκατάστασης, αλλά θα αφορούν μόνο στην απόκτηση καινούριων στοιχείων ενεργητικού (παγίων ή /και άυλων) που συνδέονται με την επέκταση της δυναμικότητας
- εισαγωγή νέας παρεχόμενης υπηρεσίας σε τουριστικό κατάλυμα ή χώρο εστίασης θα πρέπει να εξετάζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα για τη διαφοροποίηση της παραγωγής στο σημείο (iii) και θα γίνεται αναγωγή των όρων «παραγόμενο προϊόν» και «παραγωγική διαδικασία» ανάλογα για τις συγκεκριμένες εγκαταστάσεις παροχής υπηρεσιών
- αύξηση της ιπποδύναμης του εξοπλισμού και εφόσον αφορά σε απόκτηση καινούριων στοιχείων ενεργητικού (πάγιου ή άυλου, παρ.6 άρθ.14) θα πρέπει να εξετάζεται κατά πόσο επεκτείνεται η δυναμικότητα σύμφωνα με τα οριζόμενα στο σημείο (ii)
- εισαγωγή νέου ΚΑΔ σε επιχείρηση παροχής υπηρεσιών συνεπαγόμενης της προμήθειας νέου εξοπλισμού για την παροχή της συγκεκριμένης υπηρεσίας θα πρέπει να εξετάζεται για τη διαφοροποίηση της παραγωγής σε νέα προϊόντα σύμφωνα με τα οριζόμενα στο σημείο (iii) με αναγωγή των όρων «παραγόμενο προϊόν» και «παραγωγική διαδικασία» ανάλογα για τις συγκεκριμένη εγκατάσταση παροχής υπηρεσιών
- αύξηση δυναμικότητας / εξυπηρέτησης αριθμού πελατών / παραγωγής νέου προϊόντος / παροχής νέας υπηρεσίας η ενισχυόμενη επένδυση θα αφορά αποκλειστικά στην επέκταση

της δυναμικότητας ή στη διαφοροποίηση της παραγωγικής διαδικασίας για νέα προϊόντα ή υπηρεσίες σύμφωνα με τα οριζόμενα στα σημεία (II) και (III). Στην περίπτωση που με την αρχική επένδυση επέρχεται θεμελιώδης αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας, που συνεπάγεται την αναβάθμιση κατηγορίας κατάταξης, όπως π.χ. τουριστικό κατάλυμα τριών αστέρων αναβαθμίζεται σε τεσσάρων αστέρων ή κλειδιά ανάλογα, η ενισχυόμενη επένδυση δύναται να αφορά το σύνολο της επιχειρηματικής εγκατάστασης και αφορά συνδυαστικά ή αθροιστικά στα εξεταζόμενα σημεία (II), (III), (IV).

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε διευκρίνιση.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο Α. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ, ΣΤΑΝΔΑΡΔΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
(ΓΕΩΛΟΓΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ)

Γιουλιανή Καρατζογιάννη

Η Προϊσταμένη της ΕΥΚΕ

Ζωή Γεωργοπούλου

Εσωτερική Διανομή (ηλεκτρονικά):

- Γραφείο ΓΓΔΕ-ΕΣΠΑ
- Γραφείο Προϊστάμενου ΕΑΣ
- ΕΥΚΕ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΕΣΠΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ

**ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ
ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ**

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 10, Αθήνα
Ταχ.Κώδικας: 105 63
Πληροφορίες: Α.Βοζίκη
Τηλ.: 210 3742008
Fax: 210 3742063
E-mail: a.vozikis@mnc.gr

Αθήνα, 10-05-2018
Α.Π.: 10566 /ΕΥΚΕ 729
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

Προς:
Αχαΐα Αναπτυξιακή Α.Ε.
Αγ. Αλεξίου & Ασημ. Φωτήλα
250 01 Καλάβρυτα

Κοιν.:

Θέμα: Εφαρμογή του άρθρου 22 του Καν. ΕΕ 651/2014

Σχετ.: Το με αρ. πρωτ. 597/CL/ΕΓΤΑΑ/30-4-2018 έγγραφο σας

Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής επιστολής σας, σας ενημερώνουμε για τα ακόλουθα:

α) Σχετικά με επενδυτικές προτάσεις από υπό σύσταση επιχειρήσεις είναι δυνατόν να υπαχθούν εφόσον η επιχείρηση που θα πρόκειται να συσταθεί θα είναι μικρή επιχείρηση και δεν έχει συσταθεί μέσω συγχώνευσης άλλων επιχειρήσεων.

β) Υφιστάμενη επιχείρηση κάτω της πενταετίας δύναται να υποβάλει πρόταση είτε για εκσυγχρονισμό είτε για προσθήκη νέας δραστηριότητας, εφόσον είναι μικρή επιχείρηση μη εισηγμένη σε χρηματιστήριο και α) δεν έχουν αναλάβει τη δραστηριότητα άλλης επιχείρησης, β) δεν έχουν ακόμη προβεί σε διανομή κερδών και γ) δεν έχουν συσταθεί μέσω συγχώνευσης

Επισημαίνεται ότι, για τις επιλέξιμες επιχειρήσεις που δεν υπόκεινται σε καταχώριση, η πενταετής περίοδος επιλεξιμότητας μπορεί να θεωρηθεί ότι αρχίζει από τη στιγμή που η επιχείρηση είτε αρχίζει την οικονομική της δραστηριότητα είτε καθίσταται υπόχρεη καταβολής φόρου για την οικονομική της δραστηριότητα.

Ωστόσο, οι επιχειρήσεις που συστάθηκαν μέσω συγχώνευσης επιχειρήσεων επιλέξιμων για ενίσχυση δυνάμει του παρόντος άρθρου θεωρούνται επίσης επιλέξιμες επιχειρήσεις, έως και πέντε έτη μετά την ημερομηνία καταχώρισης της παλαιότερης επιχείρησης που μετέχει στη συγχώνευση.

Εννοείται ότι σε κάθε περίπτωση, τηρούνται τα προβλεπόμενα όρια ενίσχυσης και οι λοιπές προϋποθέσεις που θέτει το εν λόγω άρθρο.

1
Θα θέλαμε να επιστήσουμε την προσοχή σας ότι η ανωτέρω ανάλυση αφορά τις προβλέψεις των Κανονισμών κρατικών ενισχύσεων και όχι πρόσθετες προϋποθέσεις

επιλεξιμότητας που ενδεχομένως θέτουν οι κανονισμοί του εκάστοτε διαρθρωτικού ταμείου καθώς και το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου που εφαρμόζεται στο κάθε πρόγραμμα.

Στην διάθεση σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση.

Η Προϊσταμένη της ΕΥΚΕ

Ζωή Γεωργοπούλου

Εσωτερική Διανομή (ηλεκτρονικά):

- Γεν. Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ κ. Κορκολή
- Προϊστάμενο ΕΑΣ
- ΕΥΚΕ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο Α. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ, ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
(ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ)
Ε.Ο.Ο.

Σταύρος Αλεξόπουλος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΕΣΠΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ

Αθήνα, 22-05-2018
Α.Π.: 54824 /ΕΥΚΕ 795

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ
ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 10, Αθήνα
Ταχ.Κώδικας: 105 63
Πληροφορίες: Α.Βοζίκης
Τηλ.: 210 3742008
Fax: 210 3742063
E-mail: a.vozikis@mnec.gr

Προς: Αναπτυξιακή Ηπείρου Α.Ε.
Πλ. Πύρρου & Μιχ. Άγγελου 1
453 32 Ιωάννινα

Κοιν.:

Θέμα: Εφαρμογή του άρθρου 22 του Καν. ΕΕ 651/2014

Σχετ.: Το με αρ. πρωτ. 104/11-5-2018 έγγραφο σας

Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής επιστολής σας, σας ενημερώνουμε για τα ακόλουθα με τη σειρά των ερωτημάτων σας:

α) Εφόσον στο κείμενο του κανονισμού το όριο επιλεξιμότητας τίθεται στις μικρές επιχειρήσεις, τότε αυτό σημαίνει ότι περιλαμβάνονται κι οι πολύ μικρές.

β) Σύμφωνα με τις διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας, και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2 και 3 της ερμηνευτικής εγκυκλίου ΠΟΛ.1042/2015, αναφέρεται ότι:

«2. ...με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 36 του ν.4172/2013 ορίζεται ότι ο όρος «μερίσματα» σημαίνει το εισόδημα που προκύπτει από μετοχές, ιδρυτικούς τίτλους, ή άλλα δικαιώματα συμμετοχής σε κέρδη τα οποία δεν αποτελούν απαιτήσεις από οφειλές (χρέη), καθώς και το εισόδημα από άλλα εταιρικά δικαιώματα, στα οποία περιλαμβάνονται τα μερίδια, οι μερίδες συμπεριλαμβανομένων των προμερισμάτων και μαθηματικών αποθεματικών, οι συμμετοχές σε κέρδη προσωπικών επιχειρήσεων, οι διανομές των κερδών από κάθε είδους νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, **καθώς και κάθε άλλο συναφές διανεμόμενο ποσό.**

3. Με βάση τα ανωτέρω, στην έννοια του μερίσματος εμπίπτει, μεταξύ άλλων, κάθε διανομή κερδών, ημεδαπής ή αλλοδαπής προέλευσης, που προέρχεται από εισηγμένες και μη μετοχές, από ιδρυτικούς τίτλους, από εταιρικά μερίδια ΕΠΕ ή από συμμετοχή σε προσωπικές εταιρείες, κοινοπραξίες και λοιπές νομικές οντότητες, τα προμερίσματα που διανέμουν οι ανώνυμες εταιρείες σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν.2190/1920, οι προσωρινές απολήψεις κερδών των εταίρων, οι τόκοι προνομιούχων μετοχών, οι υπεραποδόσεις επενδύσεων μαθηματικών αποθεμάτων των ασφαλιστικών εταιρειών, οι διανομές κερδών των καταπιστευμάτων και των εξωχώριων εταιρειών, καθώς και οι αμοιβές που καταβάλλονται με οποιαδήποτε μορφή στα μέλη ΔΣ, διαχειριστές και εργατοϋπαλληλικό προσωπικό από τα κέρδη του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας...».

Τα παραπάνω ισχύουν, προκειμένου να οριστούν οι περιπτώσεις για τις οποίες πρέπει να διενεργηθεί παρακράτηση φόρου επί των παραπάνω ποσών που διανέμονται.

γ), δ), ε) Σύμφωνα με το άρθρο 22 του Καν. ΕΕ 651/2014, κάθε υφιστάμενη επιχείρηση κάτω της πενταετίας δύναται να υποβάλει πρόταση είτε για εκσυγχρονισμό είτε για προσθήκη νέας δραστηριότητας, εφόσον είναι μικρή επιχείρηση μη εισηγμένη σε χρηματιστήριο και α) δεν έχουν αναλάβει τη δραστηριότητα άλλης επιχείρησης, β) δεν έχουν ακόμη προβεί σε διανομή κερδών και γ) δεν έχουν συσταθεί μέσω συγχώνευσης

Επισημαίνεται ότι, για τις επιλέξιμες επιχειρήσεις που δεν υπόκεινται σε καταχώριση, η πενταετής περίοδος επιλεξιμότητας μπορεί να θεωρηθεί ότι αρχίζει από τη στιγμή που η επιχείρηση είτε αρχίζει την οικονομική της δραστηριότητα είτε καθίσταται υπόχρεη καταβολής φόρου για την οικονομική της δραστηριότητα.

Ωστόσο, οι επιχειρήσεις που συστάθηκαν μέσω συγχώνευσης επιχειρήσεων επιλέξιμων για ενίσχυση δυνάμει του παρόντος άρθρου θεωρούνται επίσης επιλέξιμες επιχειρήσεις, έως και πέντε έτη μετά την ημερομηνία καταχώρισης της παλαιότερης επιχείρησης που μετέχει στη συγχώνευση.

Επί των ανωτέρω, πρέπει επιπλέον να διευκρινιστεί ότι στις περιπτώσεις εκείνες όπου μία επιχείρηση, υφιστάμενη άνω της πενταετίας, προκειμένου να ξεπεράσει το ζήτημα του χρόνου λειτουργίας συστήνει μία νέα θυγατρική επιχείρηση για νέα δραστηριότητα, τότε η εξέταση του χρόνου της πενταετίας λαμβάνει υπόψη και την μητρική επιχείρηση. Συνεπώς αν η αρχικώς υφιστάμενη επιχείρηση λειτουργούσε για περισσότερο από 5 έτη, τότε η νεοϊδρυθείσα από αυτήν επιχείρηση, δεν είναι επιλέξιμη για το άρθρο 22.

Εννοείται ότι σε κάθε περίπτωση, τηρούνται τα προβλεπόμενα όρια ενίσχυσης και οι λοιπές προϋποθέσεις που θέτει το εν λόγω άρθρο.

Θα θέλαμε να επιστήσουμε την προσοχή σας ότι η ανωτέρω ανάλυση αφορά τις προβλέψεις των Κανονισμών κρατικών ενισχύσεων και όχι πρόσθετες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας που ενδεχομένως θέτουν οι κανονισμοί του εκάστοτε διαρθρωτικού ταμείου καθώς και το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου που εφαρμόζεται στο κάθε πρόγραμμα.

Στην διάθεση σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση.

Η Προϊσταμένη της ΕΥΚΕ

Ζωή Γεωργοπούλου

Εσωτερική Διανομή (ηλεκτρονικά):

- Γεν. Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ κ. Κορκολή
- Προϊστάμενο ΕΑΣ
- ΕΥΚΕ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΕΣΠΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ
ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 10, Αθήνα
Ταχ.Κώδικας: 105 63
Πληροφορίες: Α.Βοζίκη
Τηλ.: 210 3742008
Fax: 210 3742063
E-mail: a.vozikis@mnec.gr

Αθήνα, 30-05-2018

Α.Π.: 57700 /ΕΥΚΕ 891
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

Προς: Αναπτυξιακή Δράμας Α.Ε.
Κωνσταντινουπόλεως 8
66100 Δράμα

Κοιν.:

Θέμα: Διευκρινίσεις σώρευσης κρατικών ενισχύσεων

Σχετ.: Το με αρ. πρωτ. 182/24.05.2018 έγγραφο σας

Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής επιστολής σας, σας ενημερώνουμε για τα ακόλουθα με τη σειρά των ερωτημάτων σας:

Σύμφωνα με το άρθρο 5§2 του Καν. ΕΕ.1407/2013 «Απαγορεύεται η σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας με άλλες κρατικές ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή με κρατικές ενισχύσεις για το ίδιο μέτρο χρηματοδότησης υψηλού κινδύνου, αν η σώρευση αυτή οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης σχετικής έντασης ενίσχυσης ή του ποσού ενίσχυσης που έχει καθοριστεί με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή. Οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας οι οποίες δεν χορηγούνται για συγκεκριμένες επιλέξιμες δαπάνες ή δεν μπορούν να αποδοθούν σε συγκεκριμένες επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να σωρεύονται με άλλες κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφασης που έχει εκδώσει η Επιτροπή.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, οι ενισχύσεις που δίνονται μέσω του Καν. ΕΕ.1407/2013, δεν μπορούν να υπερβούν το ποσό των 200.000€ εντός τριετίας. Ταυτόχρονα όμως είναι δυνατή η χορήγηση ενισχύσεων στον ίδιο ωφελούμενο μέσω άλλου κανονισμού, για διαφορετικές επιλέξιμες δαπάνες.

Ιδιαίτερη προσοχή χρήζει η χορήγηση ενίσχυσης μέσω Καν. ΕΕ.1407/2013 με ταυτόχρονη χορήγηση ενίσχυσης μέσω άλλου κανονισμού (π.χ. άρθρο 14 του Καν. 651/2014), η οποία αφορά τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες. Σε αυτή την περίπτωση, ως προς τη σώρευση, δεν επηρεάζεται μεν το όριο των 200.000€ του Καν. ΕΕ.1407/2013, αλλά εφόσον χορηγηθούν επιπλέον ποσά ενίσχυσης με άλλο κανονισμό, τότε το συνολικό ποσό ενίσχυσης που προκύπτει σωρευτικά για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, επηρεάζει το μέγιστο ποσοστό της έντασης ενίσχυσης που

επιτρέπεται στη συγκεκριμένη περιοχή σύμφωνα με το έτερο καθεστώς ενίσχυσης π.χ.χάρτης περιφερειακών ενισχύσεων..

Θα θέλαμε να επιστήσουμε την προσοχή σας ότι η ανωτέρω ανάλυση αφορά τις προβλέψεις των Κανονισμών κρατικών ενισχύσεων και όχι πρόσθετες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας που ενδεχομένως θέτουν οι κανονισμοί του εκάστοτε διαρθρωτικού ταμείου καθώς και το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου που εφαρμόζεται στο κάθε πρόγραμμα.

Στην διάθεση σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση.

Η Προϊσταμένη της ΕΥΚΕ

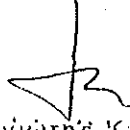
Ζωή Γεωργοπούλου

Εσωτερική Διανομή (ηλεκτρονικά):

- Γεν. Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ
- Προϊστάμενο ΕΑΣ
- ΕΥΚΕ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο Α. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ, ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
(ΓΟΥΒΕΛ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ)
Α.Ο.Ο.

Παναγιώτης Κοτσίας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΕΣΠΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ

Αθήνα, 11-7-2018
Α.Π.: 75765 /ΕΥΚΕ 1151
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

**ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ
ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ**

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 10, Αθήνα
Ταχ.Κώδικας: 105 63
Πληροφορίες: Α.Βοζίκη
Τηλ.: 210 3742008
Fax: 210 3742063
E-mail: a.vozikis@mnec.gr

Προς: Αναπτυξιακή Δυτικής Μακεδονίας Α.Ε.
Φον Καραγιάννη 1-3
501 00 Κοζάνη

Κοιν.:

Θέμα: Άρθρο 14 του Καν. ΕΕ 651/2014

Σχετ.: Το με αρ. πρωτ. 3150/241/ΥΣΑ/6-7-2018 έγγραφο σας

Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής επιστολής σας, σας ενημερώνουμε για τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με την παρ. 14 του άρθρου 14 του Καν. ΕΕ 651/2014, «...Η οικονομική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης πρέπει να ανέρχεται σε τουλάχιστον 25 % των επιλέξιμων δαπανών, είτε μέσω ιδίων πόρων είτε μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης, και με μορφή που δεν περιέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης...»

Σύμφωνα με τα παραπάνω, εάν για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής, ο δικαιούχος της ενίσχυσης προτίθεται να προβεί σε δανεισμό, πρέπει το δάνειο που θα λάβει να είναι ελεύθερο από κάθε είδους κρατική στήριξη, συμπεριλαμβανομένων τυχών εγγυήσεων ή επιδοτήσεων επιτοκίου, ή δανείου με ευνοϊκότερους όρους χορήγησης, μέσω κάθε είδους χρηματοδοτικών εργαλείων.

Η απουσία κάθε είδους κρατικής στήριξης, πρέπει να επιβεβαιώνεται καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησης του έργου που χρηματοδοτείται και σε όλα τα στάδια (αίτηση, προκαταβολή, ενδιάμεση πληρωμή, τελική πληρωμή, κλπ.), προκειμένου η εν λόγω ενίσχυση να είναι συμβατή.

Ο τρόπος που πραγματοποιείται ο έλεγχος κάλυψης της ιδιωτικής συμμετοχής του δυνητικού δικαιούχου σε όλα τα στάδια και επομένως και κατά την υποβολή της αίτησης, εξαρτάται από τους όρους της κάθε πρόσκλησης.

Εννοείται ότι σε κάθε περίπτωση, τηρούνται τα προβλεπόμενα όρια ενίσχυσης και οι λοιπές προϋποθέσεις που θέτει το εν λόγω άρθρο.

Θα θέλαμε να επιστήσουμε την προσοχή σας ότι η ανωτέρω ανάλυση αφορά τις προβλέψεις των Κανονισμών κρατικών ενισχύσεων και όχι πρόσθετες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας που ενδεχομένως θέτουν οι κανονισμοί του εκάστοτε διαρθρωτικού

ταμείου καθώς και το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου που εφαρμόζεται στο κάθε πρόγραμμα.

Στην διάθεση σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Φ.Α. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ, ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
(ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ)
Ε.Ο.Ο.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Stauros Alexopoulos'.

Σταύρος Αλεξόπουλος

Η Προϊσταμένη της ΕΥΚΕ

Ζωή Γεωργοπούλου

Εσωτερική Διανομή (ηλεκτρονική):

- Γεν. Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ κ. Κορκολή
- Προϊστάμενο ΕΑΣ
- ΕΥΚΕ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΕΣΠΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ
ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 10, Αθήνα
Ταχ.Κώδικας: 105 63
Πληροφορίες: Α.Βοζίκης
Τηλ.: 210 3742008
Fax: 210 3742063
E-mail: a.vozikis@mnec.gr

Αθήνα, 12 - 7 - 2018
Α.Π.: 76530 /ΕΥΚΕ 968
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

Προς: Αναπτυξιακή Δυτικής Μακεδονίας Α.Ε.
Φον Καραγιάννη 1-3
501 00 Κοζάνη

Κοιν.:

Θέμα: Άρθρο 22 του Καν. ΕΕ 651/2014

Σχετ.: Το με αρ. πρωτ. 2594/241/ΥΣΑ/6-6-2018 έγγραφο σας

Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής επιστολής σας, σας ενημερώνουμε για τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με τη παρ. 5 του άρθρου 6 του Καν. ΕΕ 651/2014, «...Κατά παρέκκλιση των παραγράφων 2, 3 και 4, οι ακόλουθες κατηγορίες ενισχύσεων δεν απαιτείται να έχουν ή θεωρείται ότι έχουν χαρακτήρα κινήτρου:

.....
β) ενισχύσεις για την πρόσβαση των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 21 και 22».

Συνεπώς, αναφορικά με την προϋπόθεση του χαρακτήρα κινήτρου δεν υφίσταται θέμα.

Επίσης, στο με αρ. πρωτ. 54824/ΕΥΚΕ795/22-5-2018 έγγραφο της ΕΥΚΕ που επικαλείστε, αναφέρεται ότι «οι επιχειρήσεις που συστάθηκαν μέσω συγχώνευσης επιλέξιμων επιχειρήσεων για ενίσχυση δυνάμει του παρόντος άρθρου, θεωρούνται επίσης επιλέξιμες επιχειρήσεις, έως και πέντε έτη μετά την ημερομηνία καταχώρισης της παλαιότερης επιχείρησης που μετέχει στη συγχώνευση».

Συνεπώς, αν κάποιος επιχειρηματίας, λειτουργεί μία οποιαδήποτε νομικής μορφής επιχείρηση για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 5 ετών και θέλει να ιδρύσει ή να συμμετέχει σε μία νεοσύστατη επιχείρηση στην οποία θα διαδραματίζει αποφασιστικό ρόλο (κυρίαρχη επιρροή), τότε η νέα αυτή επιχείρηση, δεν είναι επιλέξιμη για χρηματοδότηση κάτω από τις διατάξεις του άρθρου 22 του Καν. ΕΕ 651/2014, καθώς θεωρείται συνδεδεμένη με τον επιχειρηματία, ο οποίος ασκεί τη διοίκησή της.

Επιπλέον, δεν είναι επιλέξιμη από το άρθρο 22 του Καν. ΕΕ 651/2014, επιχείρηση η οποία έχει ή πρόκειται να συσταθεί (να πληροί δηλ. το κριτήριο της 5ετίας), με σκοπό να αναλάβει να ασκήσει τη δραστηριότητα άλλης μη επιλέξιμης επιχείρησης, προκειμένου να ωφεληθεί από τις διατάξεις του εν λόγω άρθρου.

Σχετικά με το ερώτημά σας για την επιλεξιμότητα των ατομικών επιχειρήσεων, έχει υποβληθεί ερώτημα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και θα απαντηθεί μόλις έχουμε ενημέρωση.

Εννοείται ότι σε κάθε περίπτωση, τηρούνται τα προβλεπόμενα όρια ενίσχυσης και οι λοιπές προϋποθέσεις που θέτει το εν λόγω άρθρο.

Θα θέλαμε να επιστήσουμε την προσοχή σας ότι η ανωτέρω ανάλυση αφορά τις προβλέψεις των Κανονισμών κρατικών ενισχύσεων και όχι πρόσθετες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας που ενδεχομένως θέτουν οι κανονισμοί του εκάστοτε διαρθρωτικού ταμείου καθώς και το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου που εφαρμόζεται στο κάθε πρόγραμμα.

Στην διάθεση σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο Α. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΤΗΡΕΣΗΣ, ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
(ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ)
Ε.Α.Α.

Σταύρος Αλεξόπουλος

Η Προϊσταμένη της ΕΥΚΕ

Ζωή Γεωργοπούλου

Εσωτερική Διανομή (ηλεκτρονικά):

- Γεν. Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ κ. Κορκολή
- Προϊστάμενο ΕΑΣ
- ΕΥΚΕ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΕΣΠΑ

**ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ**

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

Αθήνα, 7- 9- 2018
Αριθ. Πρωτ. /ΕΥΚΕ1468
33120

Ταχ. Δ/ση: Νίκης 10, Σύνταγμα
Ταχ. Κώδικας: 105 63 Αθήνα
Πληροφορίες: Σ. Παλλαδίνου
Τηλ: 210 3742410, Fax: 210 3742063
E-mail: sofia.palladinou@m nec. gr

Προς: Αναπτυξιακή Κιλκίς Α.Ε. Ο.Τ.Α.
Σόλωνος 13
Κιλκίς, τ.κ. 61100

ΘΕΜΑ: «Ερώτημα επιλεξιμότητα δαπάνης για έκδοση οικοδομικής άδειας».

Σχετ.: Υπ' αρ.153/4-9-2018 (ΕΥΚΕ 1468/4-9-2018) έγγραφο της «Αναπτυξιακή Κιλκίς Α.Ε. Ο.Τ.Α.».

Με το παραπάνω σχετικό τίθεται ερώτημα σχετικά με την επιλεξιμότητα προς χρηματοδότηση δαπάνης έκδοσης οικοδομικής άδειας στο πλαίσιο του Υπομέτρου 19.2 του Μέτρου 19, Τοπική Ανάπτυξη με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤοΚ) του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 για παρεμβάσεις δημόσιου χαρακτήρα.

Συγκεκριμένα, το ερώτημα αφορά στη δαπάνη έκδοσης οικοδομικής άδειας, που εκδόθηκε μετά την 1/1/2014 και μετά την ημερομηνία έγκρισης του τοπικού προγράμματος, αλλά πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης από δικαιούχο. Το ερώτημα που τίθεται εξετάζεται στη βάση του αν τα προαναφερθέντα έργα συνιστούν ή δε συνιστούν Κρατικές Ενισχύσεις προς τους δικαιούχους (βλ. Ανακοίνωση της Επιτροπής 2016/С 262/01).

Α. Κρατικές Ενισχύσεις

Εφόσον η χρηματοδότηση ενός έργου συνιστά κρατική ενίσχυση που χορηγείται βάσει του Κανονισμού 651/2014 (Ο.Υ ΕΕ L 187/1 της 26.6.2014 Γ.Α.Κ.) έχει εφαρμογή το άρθρο 6 για το χαρακτήρα κινήτρου σύμφωνα με το οποίο οι εργασίες για το ενισχυόμενο έργο ή την ενισχυόμενη δραστηριότητα αρχίζουν μετά την υποβολή γραπτής αίτησης για ενίσχυση από τον δικαιούχο. Επομένως, η δαπάνη για έκδοση οικοδομικής άδειας που πραγματοποιήθηκε πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης, είναι δυνατό να χαρακτηριστεί ως προπαρασκευαστική ενέργεια υλοποίησης του έργου, αλλά δεν είναι δυνατό να ενισχυθεί.

Β. Μη Κρατικές Ενισχύσεις

Εφόσον η χρηματοδότηση ενός έργου δε συνιστά κρατική ενίσχυση έχει εφαρμογή το άρθρο 5 παρ. 1 της με αρ.110427/ΕΥΘΥ/1020/20.10.2016 (ΦΕΚ Β' 3521) Υ.Α. όπως τροποποιήθηκε και ισχύει για τις πράξεις μη κρατικών ενισχύσεων.

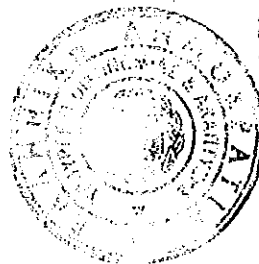
Παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε διευκρίνιση.

Η Προϊσταμένη της ΕΥΚΕ

Ζωή Γεωργοπούλου

Εσωτερική Διανομή (ηλεκτρονικά):

- Γραφείο ΓΓΔΕ-ΕΣΠΑ
- Γραφείο Προϊστάμενου ΕΑΣ
- ΕΥΚΕ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο Α. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΟΒΕΒΛΗΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ
(ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ)

Γεώργιος Μεσσαλάς

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΕΣΠΑ

**ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ**

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

Αθήνα, 5-10- 2018
Αριθ. Πρωτ. 105020/ΕΥΚΕ1612

Ταχ. Δ/ση: Νίκης 10, Σύνταγμα
Ταχ. Κώδικας: 105 63 Αθήνα
Πληροφορίες: Σ. Παλλαδινού
Τηλ: 210 3742410, Fax: 210 3742063
E-mail: sofia.palladinou@mnec.gr

Προς: Αναπτυξιακή Κιλκίς Α.Ε. Ο.Τ.Α.
Σόλωνος 13
Κιλκίς, τ.κ. 61100

ΘΕΜΑ: «Ερώτημα για το Χαρακτήρα Κινήτρου».

Σχετ.: Υπ' αρ.174/27-9-2018 (ΕΥΚΕ 1612/28-9-2018) έγγραφο της «Αναπτυξιακή Κιλκίς Α.Ε. Ο.Τ.Α.».

Με το παραπάνω σχετικό τίθεται ερώτημα σχετικά με την επιλεξιμότητα επενδυτικού σχεδίου προς χρηματοδότηση στο πλαίσιο του Μέτρου 19.2 του προγράμματος CLLD/LEADER για παρεμβάσεις ιδιωτικού χαρακτήρα σύμφωνα με το ΓΑΚ651/2014 ή με άλλο Κανονισμό.

Συγκεκριμένα, το ερώτημα αφορά σε ημιτελές κτίσμα, το οποίο ανεγέρθη προ πενταετίας, με οικοδομική άδεια για χρήση ως κατοικία, ιδιοκτησίας φυσικού προσώπου. Το ερώτημα αφορά στο αν είναι συμβατή σύμφωνα με τους κανονισμούς η υποβολή αίτησης χρηματοδότησης, ώστε να ολοκληρωθεί το κτίσμα ως τουριστικό κατάλυμα με τροποποίηση της οικοδομικής άδειας και αλλαγή χρήσης από την ατομική επιχείρηση με ΚΑΔ τουριστικής δραστηριότητας.

Για τις ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει του Κανονισμού 651/2014 (Γ.Α.Κ.) έχει εφαρμογή το άρθρο 6 για το χαρακτήρα κινήτρου σύμφωνα με το οποίο οι εργασίες για το ενισχυόμενο έργο ή την ενισχυόμενη δραστηριότητα αρχίζουν μετά την υποβολή γραπτής αίτησης για ενίσχυση από τον δικαιούχο.

Στην εξεταζόμενη περίπτωση λαμβάνονται υπόψη ότι οι κτιριακές εργασίες έγιναν προ πενταετίας, ότι κατά το διάστημα αυτό μέχρι και την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης υπήρχε παύση εργασιών, καθώς επίσης και το ότι η χρήση του κτίσματος δεν σχετιζόταν με επενδυτικό έργο ή με δυνητικά ενισχυόμενη δραστηριότητα. Επομένως, θα ήταν δυνατή η υποβολή αίτησης

χρηματοδότησης για την ολοκλήρωση του κτίσματος ως τουριστικό κατάλυμα με αλλαγή χρήσης και τροποποίηση της οικοδομικής άδειας.

Για τις ενισχύσεις που χορηγούνται με τον Κανονισμό 1407/2013(de minimis) δεν απαιτείται χαρακτήρας κινήτρου και έχει εφαρμογή το άρθρο 5 παρ. 4 της με αρ.110427/ΕΥΘΥ/1020/20.10.2016 (ΦΕΚ Β' 3521) Υ.Α. όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε διευκρίνιση.

Η Προϊσταμένη της ΕΥΚΕ

ZOI
GEORGOPOU
LOU

Digitally signed by
ZOI GEORGOPOULOU
Date: 2018.10.05
17:22:36 +03'00'

Ζωή Γεωργοπούλου

Εσωτερική Διανομή (ηλεκτρονικά):

- Γραφείο ΓΓΔΕ-ΕΣΠΑ
- Γραφείο Προϊστάμενου ΕΑΣ
- ΕΥΚΕ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ,
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΕΣΠΑ

Αθήνα 23 -04-2019

Αρ. Πρωτ. 45329 /826

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Νίκης 10

Ταχ. Κώδικας: 105 63 Αθήνα

Πληροφορίες: Α.Βοζίκης

Τηλ.: 210 - 3742008

Fax: 210 - 3742057

E-mail: stateaid_unit@mnc.gr

Προς:

ΠΙΝΑΚΑ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

Κοιν.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

Θέμα: Διευκρινίσεις σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του άρθρου 6 «χαρακτήρας κινήτρου», του Καν. Ε.Ε. 651/2014, σε δράσης ενίσχυσης ΜΜΕ οι οποίες χορηγούνται με το αρ. 14 του Καν. Ε.Ε. 651/2014

Σε συνέχεια ερωτημάτων που έχουν τεθεί στην υπηρεσία μας σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής των απαιτούμενων του άρθρου 6 του Καν. Ε.Ε. 651/2014 σχετικά με την τήρηση της προϋπόθεσης για τον «χαρακτήρα κινήτρου» και το θέμα που έχει προκύψει κυρίως σε σχέση με τους χρόνους κατάρτισης ι) μισθωτηρίων συμβολαίων και ιι) συμβάσεων δανείων για την κάλυψη της ίδια συμμετοχής από τον τελικό δικαιούχο διευκρινίζονται τα εξής:

Σύμφωνα με την παρ. 2 του εν λόγω άρθρου, όσον αφορά τις ΜΜΕ: «*Θεωρείται ότι οι ενισχύσεις έχουν χαρακτήρα κινήτρου, εάν ο δικαιούχος έχει υποβάλει γραπτή αίτηση ενίσχυσης στο οικείο κράτος μέλος πριν από την έναρξη των εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα. Η αίτηση για τη χορήγηση ενίσχυσης περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:*

α) την ονομασία και το μέγεθος της επιχείρησης·

β) περιγραφή του έργου, συμπεριλαμβανομένων των ημερομηνιών έναρξης και λήξης·

γ) τον τόπο εκτέλεσης του έργου·

δ) κατάλογο των δαπανών του έργου·

ε) είδος ενίσχυσης (επιχορήγηση, δάνειο, εγγύηση, επιστρεπτέα προκαταβολή, εισφορά κεφαλαίου ή άλλο) και ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που απαιτείται για το έργο.»

Επίσης σύμφωνα με το αρ. 2 εδφ. 23 του Καν. Ε.Ε. 651/2014: «*έναρξη των εργασιών: το πρώτο χρονικό μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού είτε άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών».*

Προκειμένου να διασφαλιστεί η τήρηση της προϋπόθεσης που τίθεται από τον Κανονισμό ΕΕ. 651/2014 για να είναι συμβατή μια ενίσχυση σε περίπτωση χρήσης του αρ. 14 του Κανονισμού, προτείνεται να ακολουθούνται τα ακόλουθα:

1. Μισθωτήρια

Στις περιπτώσεις νεοϊδρυόμενων επιχειρήσεων ή υφιστάμενων επιχειρήσεων που στο επενδυτικό τους σχέδιο περιλαμβάνεται ίδρυση νέας εγκατάστασης (π.χ. αποθήκη, υποκατάστημα, κλπ.), κατά τη στιγμή κατάθεσης της αίτησης χρηματοδότησης και προκειμένου να είναι εφικτός ο έλεγχος πληρότητας της πρότασης, να ζητείται η προσκόμιση προσύμφωνου μίσθωσης χώρου και όχι μισθωτήριο συμβόλαιο. Όσον αφορά τα προσύμφωνα μίσθωσης και αγοράς ακινήτου, θα πρέπει να μην αποτελούν ανάληψη υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Τα μισθωτήρια δύνανται να υποβάλλονται στην ΟΤΔ σε μεταγενέστερο χρονικό σημείο είτε έπειτα από την δημοσιοποίηση του Πίνακα Αποτελεσμάτων ή Κατάταξης και πριν την Απόφαση Ένταξης είτε πριν την πρώτη καταβολή ενίσχυσης στον δικαιούχο (προκαταβολή ή Α δόση ενίσχυσης).

Στις περιπτώσεις που στα σχετικά συμφωνητικά προβλέπεται ότι θα ισχύουν μόνο σε περίπτωση που η επιχείρηση ενταχθεί σε μια δράση, ενώ σε περίπτωση μη ένταξης παύει η ισχύς τους, τα εν λόγω συμφωνητικά δεν συνιστούν ανάληψη υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση και είναι αποδεκτά.

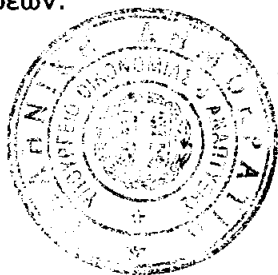
2. Δάνεια

Για τα δάνεια, κατά τη στιγμή κατάθεσης της αίτησης χρηματοδότησης και προκειμένου να είναι εφικτός ο έλεγχος πληρότητας της πρότασης, να προσκομίζεται προέγκριση ή πρόθεση χορήγησης δανείου και όχι εγκεκριμένο δάνειο ή τελική σύμβαση δανείου πριν, την υποβολή της επενδυτικής πρότασης.

Οι συμβάσεις δανείων δύνανται να υποβάλλονται στην ΟΤΔ σε μεταγενέστερο χρονικό σημείο και πριν την Απόφαση Ένταξης.

Επισημαίνουμε ότι, όσον αφορά τις προσκλήσεις των ΟΤΔ, τα ανωτέρω αφορούν αποκλειστικά τις ενισχύσεις που χορηγούνται με το αρ. 14 του Καν. ΕΕ 651/2014 και επομένως και στις σχετικές υποδράσεις.

Κατόπιν των ανωτέρω, παρακαλούμε για ενημέρωση των εμπλεκομένων με τη διαδικασία αξιολόγησης προτάσεων.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο Α. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ, ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
(ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΑΓΕΛΞΗΣ)

Γεώργιος Μεσσαλάς

Η Προϊσταμένη της Ε.Υ.Κ.Ε.

Ζ. Γεωργοπούλου

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. Εταιρεία Έρευνας & Ανάπτυξης Βορείου Έβρου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (Ε.Ε.Α.Β.Ε. Α.Ε.)
Σωτηρίου Τσερκέζη 20, ΤΚ 68200 Ορεστιάδα
2. Δημοσυνεταιριστική "Έβρος" Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.
Προβατώνας, ΤΚ 68003 Προβατώνας
3. Αναπτυξιακή Ροδόπης - Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.
Ν. Πλαστήρα και Κ. Αντωνιάδη, ΤΚ 69132 Κομοτηνή
4. Αναπτυξιακή Καβάλας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. Εταιρεία Έρευνας & Ανάπτυξης Βορείου Έβρου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (Ε.Ε.Α.Β.Ε. Α.Ε.)
Σωτηρίου Τσερκέζη 20, ΤΚ 68200 Ορεστιάδα
2. Δημοσυνεταιριστική "Έβρος" Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.
Προβατώνας, ΤΚ 68003 Προβατώνας
3. Αναπτυξιακή Ροδόπης - Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.
Ν. Πλαστήρα και Κ. Αντωνιάδη, ΤΚ 69132 Κομοτηνή
4. Αναπτυξιακή Καβάλας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.
Υδρας 10, ΤΚ 65302 Καβάλα
5. Αναπτυξιακή Δράμας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.
Κωνσταντινουπόλεως 8, ΤΚ 66133 Δράμα
6. Αναπτυξιακή Εταιρεία Σερρών Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.Ε.ΣΕΡ. Α.Ε.)
Μεραρχίας 67, ΤΚ 62100 Σέρρες
7. Αναπτυξιακή Κιλκίς Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΚΙ. Α.Ε.)
Σόλωνος 13, ΤΚ 61100 Κιλκίς
8. Αναπτυξιακή Νομού Θεσσαλονίκης Α.Α.Ε. (ΑΝΕΘ)
Πλούτωνος 27, ΤΚ 54655 Θεσσαλονίκη
9. Αναπτυξιακή Χαλκιδικής Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΕΤ.ΧΑ. Α.Ε.)
Παπαδιαμάντη 20, ΤΚ 63100 Πολύγυρος
10. Αναπτυξιακή Πέλλας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΠΕ. Α.Ε.)
Σακελλαροπούλου 14 & Φιλελλήνων Γωνία, ΤΚ 58200 Έδεσσα
11. Αναπτυξιακή Νομού Ημαθίας Α.Ε. Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΗΜΑ. Α.Ε.)
Θεσσαλονίκης 46, ΤΚ 59131 Βέροια
12. Πιερική Αναπτυξιακή Α.Ε. - Ο.Τ.Α.
16ης Οκτωβρίου 17β, ΤΚ 60100 Κατερίνη
13. Αναπτυξιακή Φλώρινας Α.Α.Ε Ο.Τ.Α. (ΑΝΦΛΩ.)
Στέφανου Δραγούμη 26, ΤΚ 53100 Φλώρινα
14. Αναπτυξιακή Καστοριάς Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΚΑΣ. Α.Ε.)
Γράμμου 62, ΤΚ 52100 Καστοριά
15. Αναπτυξιακή Δυτικής Μακεδονίας Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝΚΟ Α.Ε.)
Φον Καραγιάννη 1-3, ΤΚ 50131 Κοζάνη
16. Αναπτυξιακή Ηπείρου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΗΠΕΙΡΟΣ Α.Ε.)
Πλατεία Πύρρου & Μιχαήλ Αγγέλου 1, ΤΚ 45332 Ιωάννινα
17. Αναπτυξιακή Νοτίου Ηπείρου Αμβρακικού Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΕΤΑΝΑΜ Α.Ε.)
Λεωφόρος Ιωαννίνων 210, ΤΚ 48100 Πρέβεζα
18. Αναπτυξιακή Τρικάλων Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΚΕΝΑΚΑΠ Α.Ε.)
Ιωαννίνων 84, ΤΚ 42100 Καλαμπάκα
19. Αναπτυξιακή Καρδίτσας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΚΑ. Α.Ε.)
Μεγ. Αλεξάνδρου 34 (Τ.Θ 33), ΤΚ 43132 Καρδίτσα
20. Αναπτυξιακή Εταιρεία Νομού Λάρισας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α (Α.Ε.ΝΟ.Λ. Α.Ε.)
Σωκράτους 111, ΤΚ 40200 Λάρισα
21. Εταιρία Ανάπτυξης Πηλίου Α.Ε. (ΕΑΠ ΑΕ) - Αναπτυξιακή Α.Ε. ΟΤΑ
Λαρίσης 191, ΤΚ 38334 Βόλος
22. Αναπτυξιακή Φθιώτιδος Α.Ε. Ο.Τ.Α. (Φθιωτική Αναπτυξιακή Α.Ε.)
Αρκαδίου 6, ΤΚ 35131 Λαμία
23. Αναπτυξιακή Φωκική Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΦΩ. Α.Ε.)
Γιδογιάννου 37, ΤΚ 33100 Άμφισσα
24. Ελικώνας Παρνασσός ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε. Ο.Τ.Α.
Έρκυνας 8, ΤΚ 32131 Λιβαδειά
25. Οργανισμός Ανάπτυξης Στερεάς Ελλάδας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΟΑΣΕ Α.Α.Ε.)
Μιαούλη 8, ΤΚ 35133 Λαμία

26. Κ/Ξ Αναπτυξιακή Εύβοιας ΑΕ και Οργανισμός Ανάπτυξης Στερεάς Ελλάδας ΑΕΕ
ΟΤΑ
Χαϊνά 93, ΤΚ 34132 Χαλκίδα
27. Αναπτυξιακή Ευβοίας Α.Ε.
Χαϊνά 93, ΤΚ 34132 Χαλκίδα
28. Δίκτυο Συνεργασίας Δήμων Περιφερειακής Ενότητας Νήσων Αττικής
(Περιφερειακή Ενότητα Νήσων Αττικής)
Φίλωνος 91, ΤΚ 18535 Πειραιάς
29. Αναπτυξιακή Ιονίων Νήσων Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΙΟΝ. Α.Ε.)
1η πάροδος Αλέξανδρου Δεσίλλα 10, ΤΚ 49100 Κέρκυρα
30. Αναπτυξιακή Βόρειου Πελοποννήσου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝΒΟΠΕ Α.Ε.)
Λεβίδι Αρκαδίας, ΤΚ 22002 Λεβίδι
31. Αναπτυξιακή Πάρνωνα Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (Πάρνωνας Α.Ε.)
Πλατεία 25ης Μαρτίου, ΤΚ 22300 Λεωνίδιο
32. Αναπτυξιακή Μεσσηνίας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.
Ομήρου & Μαιζώνος 50, ΤΚ 24132 Καλαμάτα
33. Αιτωλική Αναπτυξιακή Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΙΤΩΛΙΑ Α.Ε.)
Εθνική οδός Αντιρρίου – Ναυπάκτου, ΤΚ 30020 Ναύπακτος
34. Τριχωνίδα Α.Ε. Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.
Πλατεία Δημαρχείου, Καινούργιο, ΤΚ 30005 Αγρίνιο
35. Αχαΐα Α.Ε. - Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ
Αγ. Αλεξίου & Ασημ. Φωτήλα, ΤΚ 25001 Καλάβρυτα
36. Αναπτυξιακή Ολυμπίας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΟΛ. Α.Ε.)
Κρέστενα Ηλείας, ΤΚ 27055 Κρέστενα
37. Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης Λέσβου (ΕΤΑΛ Α.Ε.)
Ερμού 4, ΤΚ 81131 Μυτιλήνη
38. Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης Χίου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (Ε.Τ.Α.Χ. Α.Ε.)
Λάδης 1, ΤΚ 82131 Χίος
39. Αναπτυξιακή Λήμνου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.Ε.Λ. Α.Ε.)
Ιερού Λόχου 23 & Αγίου Νικολάου, ΤΚ 81400 Μύρινα Λήμνου
40. Κέντρο Απασχόλησης & Επαγγελματικής Κατάρτισης Νομού Σάμου Α.Ε. (Κ.Α.Ε.Κ.
Σάμου Α.Ε.)
Δερβενακίων & Αλέξη, ΤΚ 83100 Σάμος
41. Αναπτυξιακή Δωδεκανήσου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΔΩ. Α.Ε.)
28ης Οκτωβρίου 72, ΤΚ 85131 Ρόδος
42. Αναπτυξιακή Εταιρεία Κυκλάδων Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.
Πλατεία Τσιροπινά 2, ΤΚ 84100 Ερμούπολη
43. Οργανισμός Ανάπτυξης Κρήτης Α.Ε.
Γολγοθά 2 (Όαση Βαριπέτρου), ΤΚ 73100 Χανιά
44. Αναπτυξιακή Ηρακλείου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.
Ν. Παχάκη 2, ΤΚ 70100 Αρχάνες, Ηράκλειο Κρήτης
45. ΑΚΟΜΜ-ΨΗΛΟΡΕΙΤΗΣ ΑΑΕ ΟΤΑ
Ανώγεια Ρεθύμνου Κρήτης, ΤΚ 74051 Ανώγεια
46. Αναπτυξιακή Λασιθίου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.
Αργυροπούλου 3, ΤΚ 72100 Άγιος Νικόλαος, Λασιθί
47. ΔΙΚΤΥΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ / Π.Ε. Κεφαλονιάς και Ιθάκης
και Δήμων Κεφαλονιάς και Ιθάκης
Διοικητήριο – Πλατεία Βαλλιάνου, Τ.Κ. 28 100, Αργοστόλι
48. ΔΙΚΤΥΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ / Π.Ε. Ζακύνθου και Δήμου
Ζακύνθου
Κτίριο Δήμου Ζακύνθου, Πλατεία Σολωμού, Τ.Κ. 29 100 Ζάκυνθος

Κοινοποίηση

1. ΕΥΕ ΠΑΑ 2014-2020
2. ΕΥΔ ΠΑΑ 2014-2020

Εσωτερική Διανομή:

- Γρ. Γενικού Γραμματέα Δημ. Επενδύσεων – ΕΣΠΑ, κ. Π. Κορκολή
- Γρ. Προϊσταμένου Ε.Α.Σ., κ. Ι. Φίρμπα
- ΕΥΚΕ

